

Sõnumed

TAPA VALLA AJALEHT

Nr 4/495

April 2021

Tasuta

Olla või mitte olla - see on küsimus!

Riho Tell
Tapa vallavanem

Shakespere'i näidendis „Hamlet“ läbi prints Hamleti suu kolanud surematu fraas saab meid kogu elu. Kõik me peame igapäevaselt langetama erinevaid otsuseid oma perekonnas, töökohal, poes ja tänaval. On otsuseid, mis puudutavad vaid meie enda või meie pere heaolu. Samas on otsuseid, mis puudutavad tervet omavalitsust, maakonda või riiki. Arusaadavalt on rohkemaid inimesi puudutavatel otsustel suurem kaal ja otsuse tegijal suurem vastutus. On lühi- ja pikajalise mõjuga otsuseid. Mõlemad on vajalikud ja õiges olukorras rakendatuna viivad soovitud sihini. Lühiajaliste otsuste mõju ilmneb kohe või lühikese perioodi jooksul. Pikaajaliste ehk strateegiliste otsuste mõju ilmneb alles mõne aja möödudes. Millise mõjuga otsust konkreetsel juhul rakendada, sõltub olukorrast ja otsustajatest. Näiteks praeguses kriisiolukorras oodatakse riigilt ja kohalikelt omavalitsustelt kiireid otsuseid tavapärase elukorralduse taastamiseks. Samas ei tohi kriisis unustada ka seda, et kriis saab ükskord läbi ja tavapärane elurütm jätkub. Nii-öelda „rahu tingimustes“ on ootus, et otsustajatel oleks võime strateegiliselt mõelda.

Selle kuu algul valmis Tapa linna endise alkoolihoone rekonstruktsiooniseks projekti „Tapa avatud koolimaja“, ning see on tutvumiseks välja pandud valla kodulehele. Esiksprojektiga esitatud idee on alternatiiviks varasemale hoone lammutamise ja parkla rajamise plaanile. Millest selline valik?

Mõistagi oleks lihtsam tee lammutamine ja parkla rajamine. Pole hoonet, pole probleemi, odavam ning vähem vaimutööd ja aega nõudev lahendus, aga pikas plaanis lühinägelik. Esiteks pole parkimiskohtade puudus Tapa linnas kaugeltki probleem. Teiseks omab endine alkoolihoone olulist ajaloolist väärtust, ning väärib seetõttu säilitamist mahus, mis eksperthinnangu kohaselt säilitamist võimaldab.

Eskiisprojekti kohaselt kujundatakse lagunevast hoonest kesklinnas köigile ja igal ajal avatud vaba aja veetmise koht. Samas saab hoonest linnaruumi väärtustav ja silmailu pakkuv arhitektuurne objekt ning säilib oluline ajalooline väärtus. „Avatud koolimajas“ on tulevikus võimalik läbi viia mitmesuguseid tegevusi ja korraldada üritusi. Pargi poolt avaneb lava, mis võimaldab korraldada kontserte ja etendusi, hoone müüride vahel on galeriipind linna ajaloos tutvustamiseks ning muusika- ja kunstikooli õpilaste tööde esitlmiseks. Hoone suletud

osas on tegevusruum, kus on võimalik korraldada privaatsmaid üritusi, näiteks viia läbi öuesööpe tunde. Hoone korruseid ühendav betoontreppe säilitatakse ning sellest saab ligipääs vaateplatvormile. Kavandatud projekt on kahtlemata kallim kui lammutamine ja parkla rajamine, kuid tal on omad eelised.

Esiteks säilib ajalooline hoone Tapa kesklinnas.

Teiseks saab hoonest linnlastele vaba aja veetmise koht, mida saab küllastada koos pere, sõprade, lastega ja lastelastega igal ajal. Sellist kohta Tapa linnas pole.

Kolmas põhjus on konkurents. Omavalitsused konkurreerivad parema elukeskkonna nimel et hoida oma elanikke lahkuvälist. Keskpärased asju tehes ei suuda Tapa taoline väikelinn kuidagi suuremate keskustega konkureerida. Seetõttu peamegi mõtlema ja tegutsema julgemalt, „raamist välja“ mõeldes.

Neljas ja kõige olulisem põhjus, mis planeeritud projekti kasuks räägib, on see et tapakad väärivad seda. Ma loodan, et Tapa valla maksu- ja mõistab ja toetab otsust suunata osa tema teenitud rahast tagasi elukeskkonna parandamiseks ja väärtustamiseks!

Soovin teile kannatlikku meelt piirangutest kinnipidamisel ja kriisist väljumisel! Püsige terved!

Tamsalust pärit ujuja Alex Ahtiainen tegi Eesti rekordi

Sõnumed

100 m liblikujumise uueks Eesti rekordiks on Alex Ahtiainen poolt ujutud 52,68! Ühtlasi ujus ta kiiremini ka olümpia B-normist ja täitis EM-i A-normi. Varasem Eesti rekord 100m liblikujumises (ajaga 52,83) kuulus Kregor Zirgi nimele. "Teadsin, et olen millalgi võimeline ujuma Eesti rekordi, aga et see juba nüüd tuli oli ootamatu," rääkis uue rekordiomanik Alex Ahtiainen.

Alexi esimeseks treeneriks oli Mare Järv, kes treenib prae-gugi noori ujujaid Tapa Valla Spordikoolis. Nüüdseks möö-

Alex Ahtiainen Foto erakogust
Budapestis Euroopa Pikaraja Meistrivõistlustel. Uus rekord on mehele andnud juurde nii hoogu kui võistlusjanu: "Seal proovin oma isiklikke rekordeid veelgi parandada ning näidata ilusaid tulemusi."

Fotod eskiisprojektist

Aleksander Klasberg - Tapa piirkonna heaolu uksehoidja

Sõnumed

Aleksander Klasberg
Foto Politsei- ja Piirivalveamet

Alates möödunud aasta oktoobrist tutvustame valla ajalehes Tapa valga jaoks töötavaid politseinikuid. Nüüd on järg jõudnud neist kõige staažikama käte. Aleksander Klasberg on pidanud väärkat politseiniku ametit õige varsti juba 28 aastat. 1993. aasta septembrikuus asus ta tööl Tapa politseijaoskonda. Selle aja jooksul on palju muutunud ja ka politseitoö ei seisal ajas muutumatuna. „Algusaastatel oli politsei pigem karistav organ, praegu on põhirõhk ennetusel ja kogukonnaga suhtlemisel,“ seletas Klasberg.

Aleksander Klasberg on piirkonnapolseinik alates 2014. aasta oktoobrist. Enne seda töötas ta patrullpolitseinikuna nagu paljud teisedki piirkonnapolteinikud. „Patrullpolitseinikud on suuremas osas esmaraageerijad väljakutsetele ja tegelevad väga palju liiklusjärelvalvega, piirkonnapolteinikud tegelevad pigem järeltegevuse ja -kontrolliga ning koos noorsoopoliitseiga ennetustegevusega,“ vörldles Klasberg kahe ametiposti erinevust.

Klasbergi tööpiirkonnaks on Tapa piirkond, milleks on nõ endine Tapa vald enne Tamsalu vallaga ühinemist: Tapa linn ja selle lähiümbruskond, nende seas Jäneda, Lehtse, Moe jne. Põhilisteks murekohtadeks on Tapa piirkonnas alkoholi liigtarbimine ja sellega seotud juhtumid. Samuti toob ta välja tööpuuduse elanikkonna seas: „Selle tagajärjeks on tihti konfliktid ja olmetülid, mis löpevad paraku kas füüsiline või vaimse vägivallaga.“ Klasberg seletas, et tänasel päeval põhjustab peavalu ka vägivaldse peremudeli kordumine.

Piirkonnapolteinikud peavad hästi tundma oma inimesi ja olema usaldusväärseks partneriks, kelle poolt mure puuhul pöörduda. „Ühiselt püüame leida võimalikke lahendusi tekinud olukordadele,“ rääkis Klasberg, lisades, et kogukonna turvalisus saab alguse üksikisiku märkamisest ja julgusest murettekitavatest olukordadest teavitada. „Väga oluline on koostöö tegemine,“ rääkis ta. Aleksanderi lähedane sooper Alari Kiri kirjeldas teda kui ääretult sooja ja kohusetundlikku inimest: „Ta töeliselt teab ja tunneb kõiki, selline peabki üks kohalik konstaabel olema.“

Lisaks kogukonna tundmisele peab piirkonnapolteinik tegema väga palju koostööd vallas töötavate asutustega, mistöttu on ka haridasutused kui ka sotsiaalasutused Aleksandri heaks koostööpartneriks. „Lähisuhtevägivalla lahendamisel teeme väga palju koostööd Ohvriabiga, et aidata perevägivalla ohvreid kui ka tegeleda vägivallatsejatega. Perevägivalda võib märgata igaüks – nii lähedane sõber, tuttav, kolleeg kui ka lapse puul näiteks öpetaja. Kui oma tuttavate seas nähakse muutusi käitumismustrites, võib see olla märk sellest, et inimene võib abi vajada,“ nentis Klasberg.

Oma igapäevaelus järgib Aleksander põhimõtet, et vaimu ja füüsist tuleb tasakaalus hoida. Nii võib meest tihti kohata nii discgolfi radadel kui rattaga sõitmas. „Võimalusel harrastan ka saalihokit ning korvpalli,“ rääkis ta oma hobitest. Lisaks sportimisele naudib ta pere ja sopradega looduslike matkamist ning reisimist. „Arvan, et liikumine pikendab meie eluiga ning parendab tervist, mistap soovitan kõigil võimalikult palju liikuda. On teaduslikult töestatud, et üks tund aktiivset liikumist päevas mõjutab positiivselt inimeste vaimset tervist,“ lõpetas Aleksander.

Tapa piirkonnapolteinikuga saab kontakti nii telefonitsi (337 2163, 58666612) kui e-kirja teel (aleksander.klasberg@politsei.ee).

Vastuvõtuaeg on ametlikult igal esmaspäeval kell 09:00-11:00, kuid realsuses on Aleksander Klasberg pea igapäevaselt Tapa politseiruumides olemas, tuleb tööajal ainult helistada ja olenevalt probleemist lepitakse isikuga kohtumine kokku.

Tartumets

**OSTAB: METSAKINNISTUID,
PÖLLUMAAD, RAIÉÖIGUST,
KAITSE ALL OLEVAID
KINNISTUID**

KÜSI PAKKUMIST VÕI KIRJUTA

555 77 007

janno@tartumets.ee

Siret Tuula

Foto Saku Tiainen

Siret Tuula on võitnud põhjanaabrite südamed

Sõnumed

Tapal pärit Siret Tuula (32) on joudnud populaarse Soome laulusaate „The Voice of Finland“ poolfinaali. Öhtulehe andmetel kandideeris saatesse üle 1500 laulja, tänaseks (12.04.2021) on sõelale jäänud 9

võistlejat, kelle poolt oma häält anda saab. „The Voice of Finland“ on lavaluvõistlus, kus žürii teeb oma valiku ainult kuulmise põhjal. „Kui muidu loeb lavalise esituse juures nii show kui väljanägemine, siis sellel konkursil näeb žürii lauljat alles heaksikitu andes,“ seletas Siret, et žürii istub esitusi kuulates seljaga lauljate poole ja tooli ümberkeeramisega avaldab oma soosingu.

Leviva viirusehu tõttu viibib Siret

praegu Soomes ja tagasi kodumaale tuleb pärast saadet. „Kõik nädalad on olnud täis harjutamisi ja proove, et reedel endast parim anda,“ kirjeldas Siret oma igapäevategemisi.

Siret Tuula on Tapa Gümnaasiumi ja Tapa Muusika- ja Kunstikooli viistlane. Viimases õppis ta klaveri erialal, kuid aastaid mängis ka Jüri Tüli juhitimise all Tapa Linna Orkestris lõökville. Samuti on ta särانud Tapa Linna Orkestri ees laulusolistina.

“Kaunis Kodu 2021” ootab aktiivset osavõttu

Eele Ehasoo
Vallakunstnik-kujundaja

Keval on käes ning majaomanikud kibelevad juba oma kodusid kaunimaks tegema. Majaseinad ootavad värvimist, peenrad kujundamist ja lilled istutamist.

Nagu varasematelgi aastatel, nii ka tänavu korraldab Tapa vallavalitsus traditsioonilise heakorrakonkursi „Kaunis Kodu“.

Kui olete märganud mõnda kaunist ja omapärasid koduaeda, kortermaja, ühiskondliku hoone, tootmishoone ümbrust, hoonete rühma, küla või külaosa, tänavat, siis palun andke sellest teada Tapa vallavalitsusele. Nii saame neid tulblisi inimesi tunnustada. Ettepanekuid võib teha

igaüks, vajalik on omaniku või valdaja nõusolek. Konkursis osalemise on vabatahtlik ja konkursil osalemisest huvitatud isikud võivad registreerida ennast ka ise.

Hindamine toimub järgnevate kategooriate osas:

- 1) eramud;
- 2) kortermajad;
- 3) külad ja külaosad;
- 4) sotsiaal-, ühiskondlikud hooned ja rajatised; äri- ja tootmisobjektid

Parimate väljaselgitamisel arvestatakse:

- 1) terviklikku ruumimöju;
- 2) kogu kompleksi heakorda;
- 3) haljustust;
- 4) väikevorme ja nende sobivust;
- 5) sulandumist ümbruskonda või positiivset kontrasti ümbruskonnaga;

6) looduskeskkonnast tulenevate eelduste oskuslikku kasutamist;

7) objekti või kompleksi eeskujuväärivat rekonstruktsioonist;

8) lahenduse originaalsust;

9) märkimisväärset arhitektuurset lahendust ja ansamblilisust;

10) omanäolisust, isikupära.

Info kandidaatide kohta on oodatud e-kirja teel eele.ehasoo@tapa.ee või telefonil 322 9673 hiljemalt 15. juuniks 2021. Kirja tuleks panna objekti täpne aadress ning võimalusel ka omaniku nimi ja telefoninumber.

Konkursil valitakse välja kaunimad koduaid ja ümbrused, mis esitatakse maakondlikule konkursile, mille seast parimad saadetakse üleriigilisele konkursile. Võitjad kuulutatakse välja Tapa valla linnapäevadel augustikuus.

Tehtavad tööd:

- *Katuste ehitus
- *Fassaadi tööd
- *Vihmaveesüsteemide paigaldus
- *Veeplekkide valmistamine ja paigaldamine
- *Renoveerime ja soojustame vanad elumajad alates vundamendist kuni korstna otsani.

PRO PLEKITÖÖD OÜ

Tapa.Ülesöödu 8 Tel.55560167 e-mail.pro.plekitood@gmail.com

Tapa Keelekümbuskooli 1.a kahesuunalise keelekümbuse klass.

Foto Tapa Keelekümbuskool

Kahesuunaline keelekümbusprogramm Tapa Keelekümbuskoolis

1.A klassijuhtaja
Viktoria Belitšev

Sel õppeaastal avati Tapa Keelekümbuskoolis esimene kahesuunaline keelekümbusklass, mis on esimene selline klass munitsipaalkoolides (50% õpilasi on eestikeelse emakeelega ning 50% õpilasi on venekeelse emakeelega). Meie koolil on väga suured keelekümbuskogemused ning seepärast on ka eestikeelse laste vanemad avaldanud soovi, et nende järeltulijad õpiksid keelekümbusmetoodika alusel selgeks vene keele väga heal tasemel juba varakult. Uue võõrkeele saab omandada ikka paremini kui viibida selleks loodud keeleeskonnas. Kahesuunaline keelekümbusprogramm koolis on parim valik eestikeelsele lapsele, mis võimaldab jätkata lasteaastat alustatud vene keele õppimist. Samamoodi areneb ka venekeelse lapse eesti sõnavara kiiremini ning nad kasutavad oma kõnes ka eestikeelset slängi, mida on kuulnud oma eestikeelsetelt klassikaalastelt vahetunnis. Niivõrd erinevafoneetika ja tähestikuga keelt nagu seda on eesti ja vene, on raske korraga selgeks õppida keelekümbusprogrammita. Kuid just nende mõlema (lisaks inglise) keelte hea oskus tänapäeva ja tuleviku ühiskonnas annab kümblejatele suuremaid eeldusi tööturul.

Õppetöö toimub kahesuunalises kümbusklassis vördselt kahes keeles, see tähendab, et ühel päeval õpitakse matemaatikat, loodusõpetust jne eesti keeles ja järgmisel päeval jätkatakse nende samade ainete õppimist edasi juba vene keeles. Eriti vajalik on vene ja eesti keele õpetaja koostöö tundide planeerimisel, sest tunde on antud ainetele vördselt tavaklassidega ja peame aineteemadega edasi minema sujuvalt ehk ei õpi täpselt sama asja täna ühes keeles ning homme teises keeles. Alguses tundus see meile võimatu, kuid kogemustega oleme need raskused ületanud. Eraldi õppenained on eesti keel ja vene keel, kus õpitakse tähti ja häälikuid, harjutatakse lugemist

ning kirjutamist. Selle õppemudeli kasutamisel õpivad klassiruumis korraga kahe erineva emakeelega lapsed. Samas ei tohi kannatada mõlema sihtrühma emakeele tase nii eesti kui vene keeles. Meie kool on otsustanud, et õppetöö toimub vene keeles esmaspäeviti ja kolmapäeviti, teisipäeviti ja neljapäeviti eesti keeles ning reedeti on pool päeva jagatud mõlema keele vahel vördselt (2+2). Võib tunduda, et eesti lapsel on selle vörra lihtsam emakeele tunnis ja samuti vene lapsel oma emakeele tunnis, aga päriselt see nii ei ole. Ka oma emakeeles õppiv laps peab arendama oma teadmisi ja oskusi RÖK-i alusel. Me arvame küll, et emakeelse lapse sõnavara on väga suur, kuid tegelikkuses laps ei oska esemete ja juhtumite kirjeldustel kasutada täpsustavaid kirjeldavaid omadussõnu, vörrelda neid omavahel jne. Kooli tuleva lapse sõnavara oma emakeeles on kitsendatud ja vastatakse küsimustele lihtlauseteaga, ilma täiendsõnadeta. Samas teise emakeelega lapsel puudub selline sõnavara, mis aitaks vastata küsimustele lihtlausena, vastused on esialgu jaatavad või eitavad, teatakse üksikuid märksõnu. Mitmekesisema sõnavara suurendamisel tuleb kasuks, kui lõimida erinevaid õppeaineid suuremate teemade kaupa nii eesti kui vene õpetajate suures koostöös. See aitab kaasa arendada mõlema emakeele õpilaste kleeelist sõnavara ning lisaks tekib teadmiste laekas kindel süsteem. Mõlema emakeelega lapsed rikastavad niimoodi oma sõnavara ka erinevate projektide ja rühmatööde abil, abistades ja täiendades teise emakeelega kaaslast. See on vajalik selleks, et lapsed harjuksid kõigiga tegema koostööd. Lisaks kasutame VEPA-käitumismetoodikat oma tundides. Tunniplaani täidavad lapsed vastavalt tunni õppkeeletele, kas vene või eesti tähtedega.

Oma suurematest projektidest teeme fotosid ja videosid ning jagame koolilehel Facebookis. Valmis projektööd saab koridoris vaadata kogu koolipere. Vähemalt korra veerandis kääime loodusõpetust õppimas õues, olgem terved!

Dmitri Okatov (vasakul) andmas tööülesandeid üle uuele juhile Katrin Aarnale (paremal).

Foto erakogust

Tapa Valla Köök hoolitseb laste kvaliteetse lõuna eest

Sõnumed

Täna on mul hea meel, et köök toimib, lapsed saavad süüa ja kvaliteet on oluliselt paranenud. Tööd veel jagub ja igav ei hakka veel pikalt aga tegelikult see on, mille nimel peame pingutama ja panustama ühes koos,“ nentis Dmitri Okatov.

1.aprillil 2021 sai asutatud uus allasutus Tapa Valla Köök, mille juhina asub ametisse Katrin Aarna.

Katrin Aarna on töötanud 13 aastat toitlustusspetsialistina, milles viimased kaks asendanud ka sööklia juhatajat Baltimaade suurimast sööklas, kus toitlustada tuli 2500-3200 inimest nii kohapealses sööklas kui osa neist ka paralleelselt välipoostel olles. „Olen näinud ja olen teadlik, kui oluline ning millist rolli mängib meie igapäevaelus hea ja kvaliteetne toit, mis valmistugeva ja ühtehoidva meeskonnaga koostööd tehes. Seda enam, et tänasel päeval elame ühiskonnas, kus suur osa inimesi oskab üha paremini teadvustada mida ja kui palju süüa, et püsida terve ja elurõõmus,“ räkis Aarna.

Tapa Valla Köögi juht on arvamusel, et harjumused vanematena mõjutavad oluliselt meie järelkastvu. Ta räkis: „Lapsed õpivad ka seda, mida me neile otseselt ei õpeta, kuid mida nad igapäevaselt näevad ja kogevad. Lasteaias ja koolis tasuta või tasu eest pakutav toiduvalik peab soodustama tervislikku toitumist ning leian, et soe koolilõuna peaks andma olulise osa koolinoore päevastest toitaineajadusest.“ Samas tödes uus juht, et koolitoigiduga seotud rahulolu on otseses seoses koduste toitumis- ja harjumustega ning avaldas lootust, et koostöös koduga püütakse neid harjumusi tulevikus koos kujundada. „Tähelepanu peab olema nii toitumisel kui ka aktiivilselt liikumisel,“ seletas Aarna lisades, et lapseeas õpitud teadmistel, mida ja kui palju süüa, võib tulevikus olla palju suurem roll, kui me praegu oskame ette kujutada.

„Loode, et sisseelamine uue ettevõtte kultuuri, tavadesse ja meeskonda saab olema kiirelt tulemuslik ning ootan huviga, et uues töökeskkonnas oma teadmisi ja kogemusi rakendada ning oma poolselt panustada, et võimalikult palju tervisliku ning tasakaalustatud toitumise osas eeskujuks olla,“ lõpetas Aarna.

Sooovime Katrinile edu, jõudu, ning uusi lennukaid ideid.

Laine Tamm 97 Saksi Raamatukogu kõige vanem lugeja

Sirje Vösa
Raamatukoguhoidja

Kui Lainet õnnitlema läksin, kudus ta nagu tavaliselt, ikka rõõmus nägu ees ja sära silmades, 70+ mitte 97. Küsimuse peale, kas võin temast kui vanimast lugejast veidi kirjutada, vastas Laine, et ega tal enam seda suurt lugemise hoogu pole. Silmad vedavat alt. Laine koob prillideta, aga loeb luubiga. Ja kiri peab „selge“ olema. Elulugusid on kõige parem lugeda, kinnitab ta. Lainele meeldivad ka ajakirjad - loeb läbi kõik, mis koju tellitud ja raamatukogust laenutab lisa. Eesti Ajalugu ja Tiit on põhilised, mida ta raamatukogust laenutab, kuid meeldivad lisaks neile veel aiandust ja käsitsi tutvustavad väljaanded, kuigi aiatöoga enam tegeleda ei saa. Raamatukoguski käis Laine ise viimati paar aastat tagasi. Värske lugemismaterjaliga varustab teda tütar Reet.

Vestluse arenedes räägib Laine oma kõige sündmusterohkemast 25. sünnipäevast 1949. aasta 26. märtsil. Selle päeva hommikul käis ta arsti juures ning jäi lapseootuspuhkusele. Laine töötas Karitsa koolis õpetajana. Lõunal läksid nad õega vanematekoju Mädapeale vaatama, kas isa-ema eelmisel päeval küüditati või pääsesid. Seal nad mölemad arreteeriti ning öhtul algas sõit Siberi poole nagu nende emalgi. Hea, et abikaasa Hans kinnivõtmisest teada sai. Ta sõitis Lainega vabatahtlikuna Jenissei äärde kaasa. Laine ei kurda ega süüdistata kedagi, ütleb, et Siberis polnudki kõige raskem. Seal sündsisid

Sõbralik šarž vanavanaema Lainest sünnipäevaks lastelastelalt

tema mölemad lapsed ja neil vedas, et sattusid sovhoosi, mitte kolhoosi. Hans oli traktorist ja sovhoosis maksti palka. Tema oli kahe titega kodune. Kolhoosides inimesed nälgisid. Kõige raskem aeg nii füüsilselt kui vaimselt oli Lainel hoopis Moel nuumatallis talitajana töötades. Siberist tuli pere tagasi 1953. aastal. Hansu õde elas Tapal ja Tapa lähedale Punalipu kolhoosi (hilisema Nõmmküla sovhoosi osa) vajati traktoristi ning talitaja. Nii pere siia kanti sattuski.

Lugeda on õpetajaharidusega Lainele alati meeldinud. Nõuka-ajal olid raamatud väga odavad ning koju tekkis suur raamatukogu, mis kõik läbi sai loetud. Saksi raamatukogu lugejaks hakkas Laine alles siis, kui raamatukogu Moele toodi.

Jõudu, jaksu ja ärksat vaimu Sulle, Laine!

TAPA GÜMNAASIUM

VASTUVÕTT 10. KLASSI

KLASSIKALINE HARIDUS

Kas Sina teadsid, et gümnaasiumiastmes on kuni kolmandik ainetest Sinu valida? Tapa Gümnaasium pakub võimalusi õppida nii laia kui ka kitsa matemaatika suunal. Pakume õpilastele võimalust õppida inglise, vene, saksa ja soome keelt ning hiina keelt ja kultuuri.

Vali, mida õpid

Iga gümnaasiumiõpilane saab valida jurude just enda huvidele sobivalt kaks moodulit. Valikus on järgmised moodulid:

- IT-reaalmodul
- Üldkultuur
- Majandus
- Loodusteadused
- Sotsiaalained
- Meedia

VASTUVÕTT
tapagymnaasium.ee/vastuvott

Gümnaasiumisse sisseastumisel arvestatakse põhikooli lõputunnistuse keskmist hinnet, põhikoolieksamite tulemusi ja sisseastumiskatsete punkte. Vastuvõtu kohta on täpselt kirjas kooli kodulehel.

Meie valla mälestusmärgid

Sirje Vösa

Kohe-kohe muutuvad raiesmikud sinililledest siniseks ja madalamad lohud valendavad ülastest. Ehk huvitab mõnda vallaelanikku avastusretk Porkuni järve taha Kännuküla ja Loksa küla vahelisele metsavahe teele. Sinna, kunstnik ja pedagoog Lui Lätti hauatähise lähedale, püstitas Kännuküla metsaomanik Tiit Krihv 2020. aasta septembris koos abilistega tekstiga viida. Samal ajal viidi pärgi Porkuni vennatapulahingu ohvritele. Neis metsades varjasid end metsavennad, aga ka poisid 1941. aasta nõukogude mobilisatsiooni eest. Viida koordinaadid 59,1708920; 26,2164270.

Foto Sirje Vösa

72 aastat märtsküüditamisest

Sõnumed

1949. aasta 25.märtsist kuni 28.märtsini küüditas Nõukogude võim Siberisse üle 20 000 inimeste. Tänavu mõödus sündmusest 72 aastat ja küüditatute mälestuseks asetasid Tapa vallavanem Riho Tell

ja abivallavanem Dmitri Okatov pärja Tamsalu mälestuskivi juurde. Mälestusküünlad süüdatati ka Tapa raudteejaamas, kust esimene eelon 992 inimesega läks sihtkohta teele 26. märtsil 1949 kell 12.32.

"Küüditamine oli mustemaid hetki Eesti rahva ajaloos. Me ei saa ega tohi neid hetki unustada, kuigi mälestused on valusad. Kutsun kõiki mõtlema neile paljudele eesti-

maalastele, kes võõrvõimu vägvalla tõttu olid sunnitud oma kodud ja perekonnad maha jätma ning suunduma loomavagunites kaugele tundmatusse. Paljud neist ei näinud enam kunagi oma peret ja oma kodu," rääkis vallavanem Riho Tell.

Siberis hukkus ligikaudu 3000 inimest. Represseeritutest on täna elus veel 8675 inimest, neist 79 elab Tapa vallas.

VALIKMOODULID

TAPA GÜMNAASIUM

Pargi 12
Tapa, Lääne-Virumaa
45106

Email
kool@tapagymnaasium.ee

Telefon
+372 32 22311

Vastuvõtu info
tapagymnaasium.ee/vastuvott

IT-REAALMOODUL

IT-reaalmodul on suunatud **arvuti- ja inseneriteaduste huvilistele**. Moodul koosneb kolmest arvutiöpetuse ja kahest joonestamiskursusest, milles üks on arvutipõhine.

ÜLDKULTUURIMOODUL

Kas Sinule pakub huvi kunst ja kultuur? Üldkultuurimoodul on kunstihuvilistele, koondades endasse keraamika, klaasitöötlemise, kunstjaloo, kirjanduse ja müüdi ning kultuurisuuvalise võõrkeelekursuse.

MAJANDUSÖPPEMOODUL

Majandusöppe **keskmes on õpilasfirmade loomine**. Moodulis läbitakse järgmised kursused: ettevõtlusõpě, majandusõpě ja ärietikett. Neid toetavad inglise ärikeelekursus ja õiguste alused.

LOODUSTEADUSTE MOODUL

Kas Sind huvitatud, kuidas toimib meid ümbritsev maailm? Loodusteaduste moodul pakub täiendavaid kursusi keemias, bioloogias ja füüsikas ning kaks kursust robotistikast.

SOTSIAALMOODUL

Sotsiaalmoodul on koostatud toetama **humanitaarinete huvilist** õpilast, koondades endasse kursused kaugete maade ajaloost ja võrdlevast usundiloost. Neid toetavad kaks inglise keele kursust ja õiguste alused.

MEEDIAÕPETUS

Kas Sa oled kunagi mõtelnud, mis tööd teeb operaator ja kuidas käib montaaž? **Mediaõpetus on väga praktikarohke suund**, kus on võimalik tegeleda nii kirjutava kui ka audiovisuaalse meediaga. Moodul koosneb kolmest mediakursusest ja neid toetavast kahest inglise keele kursusest.

VÕÖRKEELD

Õppida võõrkeeli on kui avada rohkem aknaid, milles vaadata maailma. Hiina vanasõna.

Tapa Gümnaasiumis on võimalik õppida inglise, vene, saksa ja soome keelt erinevatel tasemetel. Huvilistele toimub eraldi ettevalmistus rahvusvahelise Cambridge English Advanced eksamiks. Lisaks pakume võimalust õppida hiina keelt ja kultuuri ning osaleda prantsuse keele ringis.

Lapsehoidja tase 4 lõpetajad said tunnistused käte Tamsalu Kultuurimajas.

Foto erakogust

Õppimine avas uued võimalused

Tiiu Säbel
TKH koordinaator Lääne-Virumaal

Oma lugu õppimisest väikelaste kõrvalt jagavad Terje, Annika, Lea ja Airis, kes töötavad igapäevaselt Tapa lasteaias Pisipönn lasteaiaõpetaja abidena.

Eelmisel aastas toimus Tapa vallas Valgamaa Kutseõppakeskuse poolt läbiviidud lapsehoidja koolitus.

Tapa valla lasteaia juhatajad jagasid infot oma töötajatele ning kokku saadi 21. liikmeline grupp. Grupis olid Tamsalu lasteaia „Kröll“, Tapa lasteaed „Pisipönn“ ja lasteaed „Vikerkaare“ ning päevakeskuse õpetaja abid. Eesmärk oli varasemat haridust värskendada ning abiõpetaja erialane kvalifikatsioon ning lapsehoidja kutse omandada.

Osalejad tunnistavad, et kuigi lasteaiaõpetaja amet meeldib väga, aga teadmistest selle töö oskuslikeks tegemiseks ei piisanud. Ei osanud me iseseisvalt toime tulla erivajadustega lastega, samuti nappis meil teadmisi ja oskusi töötamiseks erinevate arvutiprogrammidega. Suhtlemisel lapsevanematega puudus enesekindlus.

Terje, Lea, Annika ja Airis, kes alustasid õpinguid Lapsehoidja 4. taseme erialal väidavad, et õppima asumistoodustasid igati see, et eriala omandamine oli toodud koju käte. Vähem oluline polnud see, et pikki erialapraktika oli võimalik sooritada tuttavas töökeskkonnas.

Annika ja Lea ütlesid, et nende õppima asumise motivatsiooni mõjutas ka see, et nende kooli lõpetamisest oli möödunud palju aastaid, ning oli tekinud nälg uute teadmiste järele. Samuti väitsid nad, et kodus oma lapsi õpingutes toetades, hakkas sageli nii mõni uus õpitav asi endale väga huvi pakkuma.

Terje ja Airis nimetasid õppima

asumise motivatsiooniks puhالت lastega seotud eriala omandamise soovi. Terje oli kodus kasvamas kaks alla kolme aastast last, Airisel kaks koolieelikut.

Õppima asudes oli kõigil mõninaid kõhklusi, nagu ikka iga uue ajaa ees. Ei osatud undki näha, et nende õpetöö hakkab toimuma valdavalt Zoom keskkonnas ja et arvutist saab aastaks nende „parim sõber“.

Esialgu oli Zoom keskkonnas õppimine vörös ja isegi väsitav. Üldse oli uut väga palju. Laste arengu teooriad, laste haigused, tegevusteraapia jms. Puudus õppimise harjumus.. enesejuhtimise harjumus.

Annika: „Ma tegin kodutöö ära ja siis palusin selle oma rühma lasteaiaõpetajal üle vaadata. Peale temalt saadud heaksikiitu, julgesin südamerahuga töö ära esitada“. Ta jätkas: „Ka selles vajasin esialgu tuge, mind aitas teismeline tütar, kellele oli e-kirja saatmine näljategu. Kui oleks teadnud, et tulemas on veel Exel tabelid ja Power Point, siis oleks kohe õppimisele alla vandunud“.

Lead aitas nende toimingute tegemise juures poeg, „Kuna aga kõik tuli järk-järgult, siis saime kenasti hakkama. Tegelikult oli koos lapsega niipidi õppimine omamoodi tore“!.

Terje ja Airis lisavad: „Õppimise tegi raskeks see, et koolist antud õppemateriale tuli läbi lugeda ja kodutöid teha öötundide arvelt. Meie lapsed selleks eriti muud aega ei andnud. Kuid abikaasade poolt oli omal moel toetus olemas.

Lea: „Ning tegelikult hakkas see Zoom keskkonnas õppimine lõpuks isegi meeldima. Koolipäevaks seadsin elamise nii, et keegi mind ei segaks

Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+“

Filmifestival Kino maale

Indrek Jurtšenko
festivali peakorraldaja

Filmifestival Kino maale toob tänavu fookusesse Norra filmikunsti ja pakub filmikoolituse ka õpetajatele.

Tapa valla poolt korraldatav filmifestival Kino maale, toob tänavu fookusesse Norra filmikunsti, pakkudes seda üle terve Eesti. Norra suursaadik Else Berit Eikeland rõõmustab väga koostöö üle festivaliga Kino maale, millega saame pakkuda vaatamiseks palju toredaid norra filme.

«Me kõik vajame uusi huvitavaid kultuurielamus ja energiasädet, mis toidaks meie loovust ja koostöötahet seni kuni me jälle pärisele kokku saame», ütleb suursaadik. «Lapsed ja noored on Norras väga tähtsal kohal nii tulevaste filmitegijate kui ka filmipublikuna, kelle oksuste ja kriitikameele arendamisele pühendab näiteks Norra filmiinstituut suurt tähelepanu. Seepärast on meil hea meel, et Kino maale programm keskendub ka Eestis suures osas lastele ja noortele», lisas suursaadik.

Samuti näitab filmifestival Kino maale esmakordset fookusmaa täispikki mängufilme, kuid valdavalt on programmis lühimängufilmid, dokumentalfilmid ja animatsioonid. Samuti näidatakse filme Saksamaalt, Eestist ja mujalt.

Filmifestival Kino maale üks olulisi fookuseid on ka noored ja neile mõeldud lühifilmítöötoad, samuti kaasame esmakordsett õppesse ka õpetajaid, kes

aitaksid festivali välisel ajal koolides noorte filmihuvi üleval hoida. Tänava on keskseks teemaks loodusloodushoid.

Töötoad toimuvad 04.- 05. oktoobril 2021 Tapa Gümnaasiumis. Töötubadesse pääseb tänavugi kuni 48 noort, kes saavad õppida lühifilmi tegemist. Filmikoolitusest võivad osa võtta kõik noored üle Eesti vanuses 6-19. Õpetajate koolitus toimub 6. oktoobri samas kohas. Töötubadesse registreerimine on avatud kuni 1. oktoobrini 2021. Registreerida saab lingi alt: <https://forms.gle/AAygj-Se65DjjLpFt8>. Registreerimine ja täpsem info: tel 53037660, e-post info@nukufilmilastestudio.ee .

Koolitusi korraldab MTÜ Nukufilm Lastestudio ja toetab Eesti Filmi Instituut. Festivali korraldab Tapa Vallavalitsus, MTÜ Tapa Linna Arengu Selts ja peakorraldaja Indrek Jurtšenko.

Peale koolitusi, korraldab filmifestival Kino maale ka lühifilmikonkurss, laste- ja noortele ning ajateenijate. Konkurssse on tänavu plaanis veelgi. Kõikide konkurside tulemused selguvad filmifestivali galal, 23.10.2021 Tapa Kultuurikojas.

Filmifestival Kino maale toimub tänavu viiendat korda, üle Eesti ja leibas aset 4.-24.10.2021. Rohkem infot koos avatavate programmidega, alates august 2021. www.kinomaale.ee ja <https://www.facebook.com/kinomaale/>.

Indrek Jurtšenko - filmifestival Kino maale peakorraldaja E-mail: Indrek.jurshenko@mail.ee Tel: 5290785

Nõustamine
Soodusmüük

Abiks uriinipidamatusega inimestele
ja nende hooldajatele.

- TASUTA KONSULTATSIOONID ning toodete ja abivahendite tutvustused.
- MÜÜK soodustusega puude või vähenenud töövõimega inimestele, vanaduspensionärile ja lastele alates 3. eluaastast - isikliku abivahendi kaardi omamisel.
- Täiashinnaga müük köökidele abivahendite vajajale!

MÜÜGIS: täiskasvanute mähkmed, sidemed, imav aluspesu, imavad aluslinad, madratsikaitsed, kateetrid, siibrild, kepid, nahahooldusvahendid, poti- ja dušitoolid, kepid, kargud, rulaatorid, tugisidemed, ortoosid, taastusravi ja treeningvahendid jne.

**Tapal - kell 10:00-14:00
12.05.2021, 09.06.2021**

**Tamsalus - kell 12:00
11.05.2021, 08.06.2021**

**Abivahendi soovist etteteatamine
vähemalt 5 tööpäeva varem!**

Info: 5343 9837 Ülle
liikuv@irkotuba.ee

Muudame Teie mure märkamatuks!
Kogu töde pidamatusest ja e-pood www.kuivaks.ee

Jehoova tunnistajate Tapa kogudus

Pühapäeviti kl. 11.00 toimub pooletunnine loeng elulistel teemadel piibli vaatevinklist.

Koosolekud toimuvad videokonverentsina.

Info eesti keeles tel. 55953053, vene keeles tel. 56470321
JW.ORG (Meist/ Koosolekud)

OÜ ESTEST PR

ostab metsa- ja
põllumaad.

Tel 50 45 215,
51 45 215,
info@est-land.ee

RALFI VEOSED OÜ

ostab ladustatud ja
kasvavat võsa,
telef. 5116174,
sammas müüa 3m
ja lõhutud küttepuud.

Telef. 5043326

MJM OÜ pakub
elektritöid ja käiduteenust
B-pädevuse piires.
Majandusteguvusteate nr
TEL002806.

Kontakt: 509 4436
Marti Sindonen
Lisainfo www.mjm.ee

COVID-19 OLUKORRA ÜLEVAADE
(seisuga 19.04.2021)Nakatunuid Tapa vallas:
86Nakatunute suhtarv (100 000 elaniku kohta) Tapa vallas:
799Vaktsineeritud Tapa vallas:
2918Soovid müüa korterit, maja, kinnistut?
Vali oma kodukoha kinnisvaraamakler!**ANNABEL REINULA**

Tel: +372 553 5013

E-post: annabel@skanton.ee

*Unistusi tuleb järgida***Teostame järgmisi töid :****Üldehitustööd**

Vundamentide rajamine

Müürítööd

Katusetööd

Akende - ja uste paigaldus

Fassaaditööd

Remonditööd**Viimistlustööd****Aedade ehitamine****Puitterrassid****Torutööd/Kanalisaatsioonitrasside paigaldus****Tänavakivide paigaldus**

Anvort Ehitus OÜ
Asko Pruiul
GSM :+372 581 347 37
e-post : anvortehitusou@gmail.com

**ROBOTNIIDUKITE
MÜÜK, PAIGALDUS,
HOOLDUS JA
REMONT.****ALATI PARIMAD LAHENUSED MEILT**AJA- JA METSATEHNika MÜÜK,
HOOLDUS, REMONT
Rakvere, Tallinna 47 Jõhvi, Rakvere 35

Paide, Suur-Aia 45 Tapa, Pikk 19

tel +372 56 498 775 • info@baseilo.ee • www.baseilo.ee

arvutiteenused, müük, hooldus, remont

Rägavere Tee 12, Lehtse

E-mail: itivana@itivana.ee Tel: +372 5034227

**Tapa valla 2021
kaasavale eelarvele
laekus neliteist ettepanekut**Marko Teiva
ettevõtlusspetsialist

2021. aasta kaasava eelarve ettepanekuid sai esitada 01. märts kuni 14. märtsini. Tähtaegselt esitati Tapa Vallavalitsusele 14 ettepanekut, mis hõlmasid puhkamisvõimaluste parandamist ja elukeskkonna mitmekesisamist Tapa vallas.

Ettepanekuid analüüs ja hindas vallavalitsuse poolt moodustatud komisjon kootseisus: Valimisliit Valgejõe esindaja Alari Kirt, Valimisliit Koostöö esindaja Rein Tali, Eesti Keskerakonna esindaja Janar Safronov, Eesti Reformierakonna esindaja Naima Sild ja Tapa Vallavalitsuse esindaja ehituspetsialist Mati Tamm. Komisjon hindas ettepanekute vastavust määruses esitatud nõuetele, mille kohaselt peab ettepaneku tulemusena realiseeritav objekt liigituma vallaelarve mõistes investeerimistegevuseks, ettepanek peab olema seotud Tapa vallaga, peab pakkuma avalikku hüve, peab olema avalikus kasutuses, objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele ning investeeringu suurus ei tohi ületada 20 000 eurot.

Hääletusele lähevad järgmised ettepanekud:**Jäneda Kalijärve rannaala korraamine**

Kaasava eelarve ettepanek "Jäneda Kalijärve rannaala korraamine" sisuks on parkimisplatsi piirdeai ja tõkkepuu uuendamine, rannaalale uute jalgrattahoidlate ja riietuskabiinide paigaldamine. Lökkeplatsidele kohtkindlate grillimisaluste paigaldamine ning mõne lihtsama välitreñööri või laste mänguatraktsiooni paigaldamine sportimisvõimaluste laiendamiseks.

Vanade pinkide asendamine uutega, vanade prügikastide korrasamine. Amortiseerunud ja ohtlike piirdeade ja välitaleti, riitetuskabiinide ja isetekkeliste lökkeplatside likvideerimine ning maa-ala korrasamine. Paigaldustööd sisaldavad kaeve- ja betoneerimistöid, jäätmete koristamist ning utiliseerimist. Lisaks loetletud rahalistele kohustustele panustavad Jäneda Külaelu arendamise seltsi liikmed vabatahtliku tööga rannaala korraamisel.

Paar peatust Lehtses

Kaasava eelarve ettepanek hõlmab Lehtse aleviku kahe bussipeatuse ootekodade lahenduse kootloomelist projekteerimist ja teostust. Lehtse bussijaama ja kooli juures paikneva bussipeatusesse disainitud ootekodade rajamine aitab luua noortele kogunemiskohad, ühistranspordi kasutajale mugavad tingimused ja ühtlasi parandab aleviku visuaalset identiteeti.

Lehtse alevikus ei ole noortel piisavalt harivaid tegevusi ega meeldivat kogunemiskohta õues, rääkimata noortekeskusest. Kultuurimaja ja kool on küll ühe kompleksina olemas, kuid noored ei soovi oma vaba

aega samas kohas veeta, vaid janunevad "oma kogunemispeatuse" järele. Alevit läbiva maantee ääres paiknev bussijaam pole ka kena vaatepilt külastajale.

PAAR PEATUST saab toimima ootepaviljonina, infovahetuspunktna ja teadetetahvlina, noorte kogunemiskohana, jalapuhkamiskohana, välkunstisaalina, vihma eest katuse pakkujana jne. Segakasutuses PEATUSED tagavad ootekodade ja seal olevate pinkide ja muu inventari heaperemeheliku kasutuse. Viimasele aitab kaasa seogi, et kaasame PEATUSTE disaini väljamõtlemissa ja osaliselt ka rajamisse koolilapsed ja kohalikud noored. PEATUSTE ehitamiseks otsime ka sponsoreid.

Ootekodade rajamine loob edaspidiseks võimaluse lisada PEATUSED täiendavaid teenuseid, nagu pakiautomaadi. Ühtlasi saavad PEATUSED toimida sõidujagamisteenuse punktidena, kuna pikemas perspektiivis muutub ratsastel ühis-transport nõudluspõhiseks ja jagatavaks (Riigikontrolli maakondliku ühistranspordi analüüs 2021).

Moe väljõusaal ja turnimispuid

Esitatud ettepaneku idee on rajada Moe keskusesse väljõusaal ja turnimispuid, mis asuksid Moe pargis laulukoja taga platsil, kergliiklustee ääres. Tapa-Moe kergliiklusteed kusatavad usinalt nii Moe kohalikud elanikud ja ka mujalt pärit valla rahvas. Idee teostamisel luuakse head tingimused sportimiseks värskes õhus kasutades väljõusaalis erinevatel treeningpinkide.

Porkuni järve puhkeala arendamine ja mitmekesisamine

Kaunis kant vajab kasutamist. Tapa valla elanikud ja kaugemalt tulnud muidu rändajad vajavad kvaliteetseid vaba aja veetmise võimalusi. Porkuni on populaarne vaba aja veetmise koht (Porkuni järv, avalik rand paadilaenutuse ja hüppetorniga, Porkuni möis, Armuvalu sild, vana paemurd, energiarada, matkarajad jne.) Ettepaneku eesmärk on Porkuni järve puhkeala atraktiivsemaks muutmine, mille tulemusena avanevad mitmekesisemad vaba aja veetmise võimalused niilooduse-nautlejatele kui ka tervisesportlastele. Puhkeala arendamine kutsuks inimesi rohkem aega õues veetma, liikuma ja tervisespordiga tegelema. Projekteeritav Uudeküla – Porkuni kergliiklustee võiks jätkuda kavandatava promenaadiga järve kallast mööda kuni Külmallika platsini. Investeering sisaldb uue külakiige püstitamist kiige ajaloolisele asukohale Kaieallikal, istepingid ja prügikastid kavandatava promenaadi trassile Porkuni järve puhkealale vahemikku Porkuni möisa viinavabrik – Külmallika, keskkonda sobivad trenzöörid tervisesportlastele koos pinkide ja prügikastidega. Kaieallika – Külmallika piirkonda pikniku pidamise koht.

Tasakaalurada Tapa linna
Esitatud ettepaneku eesmärk on rajada Tapa Gümnaasiumi eesolevasse parki tasakaaluraja, mis

koosneks erinevate raskusastmetega elementidest. Rada oleks jätkuks Tapa kultuurikoja eesolevale laste mänguväljakule. Rajatav tasakaalurada arendab laste koordinatsiooni ja tasakaalu. Olemasolev mänguväljak kultuurikoja kõrval sobib oma atraktsioonide poolest tegutsemiseks pigem lasteaia- ja algklassiopilastele, tasakaalurada pakuis füüsilselt aktiivset tegutsemist ka teismeliste ning vanamatelegi. Lisaks oleks rada väga hea kasutada koolitundide mitmekesisamiseks nii Tapa Gümnaasiumi kui ka Tapa Keelekümblikulskooli õpilastele. Samuti saaksid atraktsioone kasutada ka teised Tapa valla koolide õpilased, rääkimata õhtupoolikul terve linna noored ja vanemad.

Moe külapargi laste mänguväljak

Esitatud ettepaneku mõte oleks Moe külaparki luua lastele vanuses 1 – 12 aastat oma mänguplats ja -väljak. Pargis on olemas lökkeplats, lava ja puhkamiseks katusealune, sinna juurde sobitub kenasti lastele mänguplats, kus saaksid väiksemad soovijad kenas loodus ja värskes õhus viibida ning mängida.

Tamsalu madalseikluspark

Idee on rajada Tamsalu väljõusaali ja võrkpalli platsi juurde madalseikluspark. Antud asukoht on sobilik, sest seal ümbruses on väljõusaal, spordikompleks, suusa- ja matkarajad, discgolfi rada ning ka lasteaed „Kröll“. Piirkond on väga rahulik ja vaikne ning sobib hästi perekondlikuks vaba aja veetmise kohtaks Tamsalu linnas.

Seikluspark annab veelgi rohkem väärust antud kohale ning meelitab piirkonda rohkem noori ja lastega peresid. Seikluspargis on hea võimalus lastel arendada tasakaalu, motoorikat ning panna proovile enda füüsiline võimekus.

Park aitab veelgi edendada turismi ja tekibid juurde ühe võimaluse kohtikele peredele vaba aja veetmiseks.

Hääletusele minevad ideed on avaldatud valla kodulehel www.tapa.ee ja facebooki lehel, www.volis.ee keskkonnas ning Tapa Sõnumed aprilli numbris.

Isikud, kellel ei ole isikliku arvuti kasutamise võimalust saavad kasutada hääletamiseks Tapa Vallaraamatukogu ja selle haruraamatukogusid asutuse lahtolekuaegadel.

Hääletamine toimub 26. aprill kuni 06. mai (kaasa arvatud) ainult elektrooniliselt Tapa valla kodulehel www.volis.ee keskkonnas (vajalik ID kaardi või mobiil-ID olemasolu).

Iga hääletusel osalev isik saab hääletada kuni kolme erineva mee-pärarse idee poolt.

Rahvahääletusel saab osaleda iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht hääletuse ajal on rahvastikuregistri andmetel Tapa vallas.

Hääletuse tulemusena reastatakse ideed vastavalt saadud hääle arvule.

Realiseerimisele kuulub üks või mitu enam hääli saanud idee(d), mille eeldatav maksumus ei ületa kokku 20 000 eurot.

Kaitsevägi korraldab 17. maist kuni 4. juunini õppuse Kevadtorm 2021

Eesti Kaitsevägi

Õppuse põhitegevus toimub kaitseväe keskpolügoonil ja teistel kaitseväe ning Kaitseväe harjutusaladel ja nende lähiümbruses Põhja- ning Kesk-Eestis. Samuti korraldatakse osa õppusest Hiiumaal.

Õppusel harjutab kaitsevägi erinevate tasandite staabitöö protseduure ja kaitseväe, Kaitseväe ning liitlasküste koostööd kriisi ja sõjaaja olukorras. Samuti kontrollitakse õppusel üksuste valmisolekut lahinguülesannete täitmiseks.

„Kevadtorm on oluline osa kaitseväe väljaõppesüklist ning vajalik meie üksuste ja liitlaste omavahelise

koostöö arendamiseks. Kaitsevägi on äaretult tänulik kõikidele omavalitsustele ja maaomanikele, kes võimaldavad meil õppust oma maadel korraldada, sest oma riigi kaitsmist on alati kõige parem harjutada võimalikult töetruus keskkonnas, „üles kaitseväe juhataja kindralleitnant Martin Herem.

Kaitsevägi rakendab õppuse korraldamisel koroonaviiruse levikut takistavaid meetmeid jälgides hügieeni hoidmise reeglite täitmist ja kasutades võimalikult palju kaitseväe harjutusalasid. Õppusel osalevad ainult haigustunnusteta teenistujad, keda nakatumise kahtluse korral testitakse ja vajadusel isoleeritakse.

Õppuse perioodil liigub üle Eesti tavapärasest rohkem kaitseväe,

Kaitseväe ja liitlaste tehnikat, mistöö tuleks Kevadtormi väitel olla liikluses veelgi tähelepanelikum ning jälgida muutuda võivat liikluskorraldust. Samuti kasutatakse õppuse ajal tavapärasest rohkem lennuvahendeid.

Kaitsevägi annab endast parima, et kasutada õppuse alasid heapere-mehelikult ja mõjutada võimalikult vähe õppuse ajal tavapärasest argielu.

Õppusega seotud küsimustekorral kontakteeruge kaitseväe tsivil-sõjalise koostöö (CIMIC) spetsialistidega numbril 53 012 852 või aadressil kevadtorm@mil.ee

Kevadtorm on kaitseväe iga-aastane õppus.

Esimene õppus Kevadtorm korraldati 2003. aastal.

EESTI KAITSEVÄGI

Foto Kaitsevägi

Lugedes Reigo Tamme artiklit „Sõnumed“ es.

Raivo Raid

Kõrvaltvaataja heatahtliku kriitilise pilguga kohalikule kultuurile kiigates! Minu nägemus!

Kuidas kujundada (arendada) Tapa valla (linna) kui elukoha töö- ja kultuurielu

Elame kiiresti muutuvas maailmas. Vanad head, vanavanemate poolt juurutatud, traditsioonidele rajatud elu- ja töökorraldused on juba pikka aega oma elu ära elanud. Kui veel 1990. aastatel saime kohapealse kultuurielu korraldamisega, lihtsalt inertsist jätkunud liikumisega, kuidagiviisi hakkama, siis kaasajal on olukord kardinaalselt muutunud. Kohapealseid, isetegemisest huvitud tegijad on väikelinnas järel vaid käputäis. **Kas töesti on materiaalselt hea elu saavutamisele suunatud elumuutused meie noored muutnud rohkem enesekeskseteks rügajateks, kes vaba aja kultuuri-lisele sisustamisele enam tähelepanu eriti ei pööra?** (Vaidluse ja arvamuste koht NB!). Huvitav palju meid (elanikke Tapal) arvuliselt veel järel on? Sellest väljapääsu otsides on paljud kohalikud kultuurielbelised haritud eestvedajad kas loobunud oma erialast või siirdunud Tallinnasse, Tartusse jt. rahvarohketesse linna-desse **nõ parematele jahimaadele.**

Tapa linna (tänase valla) kultuurielu kandetalaks on alati olnud kohalike koolide (gümnaasium, muusikakool) ja asutuste haritlaste poolt algatatud ettevõtmised lastele (noortele), aluseks koolitunnid, loodud huvilaringid, tegutsevad muusikakollektivid. Reigo Tamme artiklist leiame palju suuri sõnu ja panuseid uue juhi võimekusele. Kuidas aga võimekat uut noort juhti aidata, et ta ka peale koroonaaga ka siinsesse kultuuriellu püsima jäädiks?

Vaagime olemaolevaid võimalusi ja tegelikku olukorda suurema hulga noorte (elanike – huvitav, kui palju meid ikka tegelikult on?) kaasamiseks Tapa linna võimaluste baasil:

Tapa Gümnaasium koos staadio-ni ja spordihooonega, õpilasringidega

jpm. – omaette iseseisvalt toimiv koolielu programmiline osa. Lasteaiad – laste programmiline algustee

Spordihooone – jõusaal, maadlus-klubi, väravall – pidev vallaelanike esindamine ja teenindus. Tasuks mõelda laiemalt sportmängude populariseerimisele linnas olemas-olevate ka teiste väljakute ja saalide kasutamisega

Keelekümbuskool (kunagine Tapa eesti gümnaasium) koos territooriumil asuvate rajatistega + sisend muusikakooli pargialasse (kunagise algkoolihuone kui segava ja amortiseerunud ehitise lammata-mine) – nähtav, kuid vajab suuremat tähelepanu, kasutamata võimalused. Näit. ajalooline kooli aula kasutamise võimalused: Koduteater, klassikalise laulu ja muusika kontserdid (hea akustikaga saal, võimalik välja ehitada korralik lava) jne. Selles hoones on peidus palju mõttelainet ja tegutsemisvõimalusi noorele valla kultuuriadrile.

Erikoole (?) oma võimalustega (võimla, palliväljakud)

Muusikakool – tegutsevate kollektiivide kasvulava – puhkpilliorkester, mandoliiniorkester, laulukoordi (?), instrumentaalansamblid jne. Tänasel päeval ka Kunstikool. Muusikakooli tagune pargiala – tegev, nähtav

Kultuurikoda, Ukraina kultuuri-selts, segakoor jt. ringid, pereõhtud, kino, teater, seltsitegevus – ringid – keskusena vajab suuremat tähelepanu!

Tapa Muuseum – teavitused neti vahendusel, avatud lehekülg – **töötab ja areneb**

Noortemaja (keskus)? – A. Pappe hobi

Kõik koos nn. ühendatud Tapa valla kultuurikeskus – vajab arenamist

Tapalt (ka Tamsalu, Sääse, Lehte, Jäned, Saksi jt) pärit endised (nüüdseks kodukohapatrioodid vt. FB) – heliloojad, muusikud, kirjanikud, ajakirjanikud, arhitektid, ärimehed, toitlustajad, arvutispetsialistid jpm – väga tähtis on nendega võimaliku suhtluse ja koostöö loomine tulevikuperspektiivis – rõhuasetus kunagise kodukoha patriotismile

OÜ Männikumägi, suusarajad, kettagolf jne. – rohkem tähelepanu

Tulevane planeeritud SPA (?) – koostöö erasektori ja kaitseväega

Valgejõe saar (puhkus, rannavolle, kanuuralli, jaanituli) – võimalus areneda

Jalgratta- ja jalakäijate teelevõrk koos sisustatud jõu harjutusplat-sidega – hooldus jätab soovida, peremehe puudus

Rutkaste matkarajad – nähtav ja tegus

Veoautode krossirada ((riigireservi ladude taguneala), traiel (Männikumägi) -erakapitalil tegutsevad ühingud, seltsid? – omaette rabelev, aga tõhus, vajab suuremat tähelepanu ja koostööd omavalitsuse poolt

Eesti kaitsevägi – kaitseväelaste (ka ajateenijate) kaasamine, valla tutvustamisüritused: võimalused tulevaseks eluks, tööks, vabaaja veetmiseks. Tantsu-, peo-, tutvumiõhtute korraldamine koos kohalike noortega. Riigiga koostöös tulevase elukoha (elamukvartal?) rajamine kaadrisõjaväelaste pere-dele – olevikus ja tulevikus linna rahvaaru kasvu võimalus!

Võimalikud lisad tegevuspaigad üritustesse ja arendustesse läbiviimiseks: Lai tn. mahajäetud endine ORS kauplusehoone (eravaldus). Hooned OÜ V. Müntser, müügis olev Leivatööstus (eravaldus), endise raudtee ehitusjaoskonna hoones-tus (eravaldused), Vagunidepoo, Valgejõe äärne söötis ala – kuna-gine välbassein, Spordi tn endine linnastaadion (planeeritud ala uue veekeskuse rajamiseks), Roti mets, Tapa Vaksal – veetorn + vana depoo-hooone + territoorium jne.

Lugudest Tapa valla staažikad ja uued kultuurijuhid! Edu Teile! Selles loos on kindlasti mõteid, mille üle tasuks laiemas ringis vaidla ja arutada, uurida olukordi, et tegelik vajadus ning võimalused välja selgitada! Jätaks saavutustega uhkustamise ja utoopilised ideed teisejärguliseks - sihiks realsus nii võimalustele kui poliitilise koostöö ja tahte osas!

Artikkel on kirjutatud diskusiooni käivitamiseks! Eesmärk: Ideede realiseerimise võimaluse otsimine eksisteeriva baasi põhjal!

Kas kõik Tapal tehtavad investeeringud on põhjendatud ja vajalikud?

Tõnu Männik
tapalane

27. märtsi „Virumaa Teataja“ artiklis oli uudis, et Tapa lagunenud koolihuone kohta koostatakse renoveerimise eskiisprojekti ja volikogu on selleks eraldanud 300 tuhat eurot. Tsitteeni vallavanem Riho Tell intervjuud: „Eskiis kohaselt tuleks põlenud keskosast konstruktsioonid lammutada ja jäta alles vaid seinad, et tekiks täiesti avatud ruum. Põhimõtteliselt midagi sarnast, nagu on Tamsalus Kukeloss. Mõned ruumid jäaksid siiski ka katuse alla. Avatud pind on plaanis sisustada ekspop-sitsioonidega Tapa ja konkreetse koolimaja ajaloost, aga sinna saab sisustada ka puhkeala – näiteks on arhitektil eskiisile märgitud väljökök.

Kas töesti sel arhitektuurilises mõistes tagasihooldlikul hoonel on selline kuulsusrikas ajalugu, mida eksponeerida? Jah, 1957 avati hoo-ne mõnedes ruumides Tapa laste muusikakool. Jääb mulje, et sellele kivivarele otsitakse kunstlikult otsarvet. Eelarvesse otsustati panna 300 tuhat objekti renoveerimiseks, omamata ideid, mis selle hoonega edaspidi peale hakata. Väga tahaks teada nende inimeste nimesid, kes on välja käinud selle idee, mida kavatsetakse realiseerima hakata. Isagi üks volikogu koolitusooni liige, kellele ma 27. märtsil helistasin, ei teadnud antud ideest midagi, tema teada pidi sinna tulema amfiteater. Kui palju me oma vallas jõuame muuseume üäl pidada?

Eelmisel volikogul oli plaan see hoone likvideerida ning kogu see ümbrus korrastada. Võib-olla oleksime juba täna saanud Muusika- ja Kunstikooli juurest pargipuuude vahelt nautida ilusat vaadet, mida pakub Alar Kotli projekteeritud ja 1939. a valminud kaunis koolihuone Nooruse tänaval. Kahjuks otsib praegune valla juhtkond pseudopeaks ju koos ajaga suurenema. Kindlasti on vaja leida suurele vaksalihoonele laiemat kasutusala. Hääd mõtteid ja joudu headeks otsusteks! Negatiivseid teste!

probleeme ja püüab neid ennastsal-gavalt lahendada.

Tapa elanikud on väga murelikud laguneva vaksalihoone ja selle ümb-ruse pärast. Tean, mida selle peale vallajuhid vastavad: see hoone asub võõral territooriumil ja kuulub AS Eesti Raudteele. Kõik on õige. Riho Tell on oelnud kunagi, et AS Eesti Raudtee lubas renoveerida hoone välisfassaadi, kuid hoone sisu eest peab vald vastutama (vabandan, kui olen seda väidet valesti kommen-teerinud). Kahjuks hoone laguneb endiselt ja igapäevased rongireisijad ning tapalased „naudivad“ seda mit-te meeldivat pilti. Antud probleemi lahendamiseks on kindlasti võima-lusi olemas, millega üks võiks olla hoone pikaajaline (50-100 aastat) rentimine omanikult, hoone korras-tamine ja sellele otstarbe leidmine. Jälgidates valla tegemisi, paistab, et rahapuudust ei ole. Ainuüksi Tapa keskplatsi ümberehitamisele (konkurss ja projekteerimistööd) kulutatakse koos riigi 20 tuhande eurose toetusega kokku 360 tuhat (seejuures projekt tapalaste seas eri-list heaksikiit ei ole leidnud – 441 inimest on seda kinnitanud oma allkirjaga alternatiivettepanekutele). Sel aastal paiskame veel 300 tuhat tööde teostamiseks, mille mõttelust veel pärüs täpselt ei teata. Kokku teeb see 660 tuhat eurot.

Kindlasti on vaksalihoonele va-jaliku otstarbe leidmine keeruline ja sellega on tegelenud erinevad Tapa linna- ja vallajuhtkonnad juba aastaid, kuid erilise eduta. Kas sinna ei saa paigutada Tapa muuseumi? Raudteelinna muuseum sobib ju vannasse vaksalisse. Kas kunagi Harri Allandi asutatud muuseum ja suures osas tema poolt kogutud eks-

positsioon mahub ka edaspidi oma algsesse hoonesse? Ilmselt on seal juba praegu kitsas. Ekspositsioon peaks ju koos ajaga suurenema.

Kindlasti on vaja leida suurele vaksalihoonele laiemat kasutusala.

Hääd mõtteid ja joudu headeks otsusteks! Negatiivseid teste!

VALLAVALITSUSE JA VALLAVOLIKOGU INFO

Reovee kohtkätlussüsteemide kaardistamine

Mailis Sepp
keskkonnaspetsialist

Mis on reovee kohtkätlus? See on lühidalt öeldes reovee käitmine omal kinnistul. Reovett on vaja oma kinnistul käidelda, kui kinnistut ei ole võimalik ühiskanalatsiooniga ühendada. Selleks rajatakse kinnistule reoveekätlussüsteem, mille abil kogutakse majapidamises tekkiv reovesi kokku ning olenevalt süsteemist, kas puastatakse/immutatakse või lastakse vastavat tehnikat ja lube omaval ettevõttel välja vedada.

Igas majapidamises tekib pesu-, kümblus-, köögi- ja WC-vett, mida peab enne loodusesse juhtimist korralikult käitlema. Puastamata reovee vee kogusse juhtimine või maasse immutamine mõjutab otseselt meie elukeskkonda. Pinnaveekogud kasvavad reostamise tagajärvel kinni, pöhjavesi saastub, elurikkus vaesub ning võivad levida haigused. Kui majapidamises käidetakse reovett nõuetekohaselt, ei ole karta lähiümbruse pöhjavee (joogivee) reostamist ega pinnaveekogude seisundi

halvenemist.

Selleks, et saada ülevaade Tapa valla territooriumil olevatest kohtkätlussüsteemidest, kogub Tapa Vallavalitsus nende süsteemide kohta andmeid. Andmete kogumiseks teeb vallavalitsus koostööd Keskkonnaametiga. Süsteemide kaardistamise tulemusel hinnatakse kinnistute reovee kohtkätlusratiste seisukorda, toimimist ja investeeringute vajadust olemasolevate süsteemide uuenemisest.

Palume kõigil kinnistute omanikel hiljemalt juuniku lõpuks saatma vallavalitsusele andmed kinnistul asuva kohtkätlussüsteemi kohta (e-post mailis.sepp@tapa.ee). Andmete saatmiseks on soovitatav kasutada valla kodulehel olevat küsimustikku - <https://www.tapa.ee/et/reovee-kohtkaitlus>. Kogutud andmetest luuakse üksikmajapidamises kasutatavate reoveepuhastussüsteemide andmebaas, mis on oluline ja vajalik omanike nõustamiseks ja juhendamiseks. Paralleelselt andmete kogumisega hakkab vallavalitsus ka kinnistute kohtkätlussüsteeme kontrollima.

AIA- JA HALJASTUJÄÄTMETE KOGUMISRING
Ragn-Sells AS teostab
aia- ja haljustujäätmete kogumisringi
24.05-28.05.2021.

Tellimus võetakse vastu kuni 20.05.2021.

Meelespea aiajäätmete äraeo tellimiseks: Elanik, kes soovib tellida aia- ja haljustujäätmete vedu, annab sellest teada jäätmeveredajale ning teatab ka üleantavate jäätmete ligikaudse koguse. Tellimuse esitamiseks tuleb helistada Ragn-Sells AS klienditelefonil 60 60 439 või saata e-kiri tellimus@ragnsells.com.

Jäätmete kogumiseks võib kasutada kuni

150 l jäätmekotte.

Kottidesse võib panna kuni 20 kg jäätmeid. Kotid peavad olema pealt suletud ning sisaldama üksnes aia- ja haljustujäätmeid.

Ühe 150 l biologuvocate aia- ja haljustujäätmete jäätmekoti kogumine ja vedu maksab 0,26 €.
Kilekotid tuleb paigutada jäätmeveredajaga kokkulepidut asukohta, nt olmehäätmete mahuti vahetusse lähedusse, värvava körvale vms.

TIDRIKU PUIT OÜ
Ostame kasvavat võsa
Virnastatud võsa
Raiejäätmeid
Raieõigust
Pakume kraavide puastamist
Väljaveoteenust
Lõikusteenust
Metsamaterjali vedu
Küttepuude müük

Telefon: 53854412
Email: Tidrikupuit@online.ee

Märtsikuu vallavolikogus

Maksim Butšenkov
volikogu esimees

Selle aasta esimene kevadistung toimus videokonverentsi formaadis. Vaatamata mõndadele tehnilistele probleemidele, toimus see edukalt ja kõik kavandatud otsused said vastuvõetud.

Esimese punktina arutati ja lõpuks ka kinnitati selle aasta esimene lisaelarve. Peamistest kavandavatest muudatustest (jäätmemaama rajamine Tapale, Valgejõe puiestee remont) valla peamises finantsdokumendis, said saadikud teada juba eelmisel istungil, mistõttu ei tekitanud selle kinnitamine erilisi küsimusi. Tasub märkida, et investeeringute nimkirja täiendati järgmiste punktidega: varjuluste ehitamine Vikerkaare lasteaias, Vajangu kooli ümbritseva aia remont, töstuki ostmine Tapa Vallahoolduse tarbek, remont Tamsalu spordikompleksis.

Järgmine punkt puudutas valla põhikirja. Muudatustega tegemiseks põhjuseks oli anda võimalus viia valla istungeid läbi videokonverentsi formaadis. Mõned saadikud leidsid, et muudatused pole vajalikud, sest praeguse olukorra ajal on see lubatud ja kui olukord normaliseerub, tuleb naasta istungite näöst

näkku läbiviimise tavapraktika juurde. Sellest hoolimata, pidas suurem osa saadikuteest nende muudatuste tegemist vajalikuks ja dokument võeti vastu.

Kolmas päevakorrapunkt oli samuti tingitud koroonaviiruse mõjust - otustasime selle aasta jooksul anda vallavalitsusele õiguse vabastada vanemad lasteaikoha tasumise eest. See annab võimaluse tekinud olukorrale paindlilikumalt reageerida. Me loodame, et lõppkokkuvõttes saame sel raskel ajal leevendada vanemate rahakotile avaldatavat surveet.

Järgmisse punktina arutasi saadikud arvamuse sõnastust taotluse kohta Loksa kruusakarjääris. Kuna maakonna planeeringu kohaselt peaks planeeritaval territooriumil asuma roheline võrgustik, otustasime sellele asjaolule juhtida keskkonnaameti tähelepanu. Saadikud palusid oma otsuses seda momenti kommenteerida ning samuti vastata küsimusele – kas plaanis on müratöökavalli ehitus?

Viienda punktina andsime loa panna müüki valla kinnistu aadressil Valve 30 alghinnaga 92 000 eurot. Müügiks on mitu põhjust - maja nõub pidevaid investeeringuid renoveerimisse, samal ajal on vallal piisavalt ruume, et selle maja tegevus viia teise kohta. Antud hetkeks

annab selle objekti seisukord võimaluse loota, et keegi tunneb selle vastu huvi ja omakorda vabastab meid vajadusest sellesse investeerida. Läheduses olev maja, kus tegutseb puuetega inimeste ühing, jäab valla omandisse.

Kuuenda punktina tehti vastupindine otsus - osta 7 korterit hinnaga 200 eurot/tk., mis asuvad aadressil Tamsalu mnt. 8, Vajangu külas. Põhjuseks on maja nukker seisukord. Tegelikult on maja juba maha jäetud aga selle lammutamiseks on vaja kõigi omanike nõusolekut. Pärast seda, kui vald saab selle ainuomanikuks, saame loota lagunevate hoonete lammutamise programmi raames antavale toetusele. Lähijal vabaneme ühest järjekordset mahajäetud ehitisest.

Viimase punktina oli võetud vastu otsus Vajangu põhikool ümberkorraldamiseks. Dokumendi kohaselt see liidetakse ja antakse üle Tamsalu gümnaasiumi juhtimisse. Kuna kooli kootseisus oli ka lasteaed, viiakse see üle Tamsalu Kröll lasteaias juhtimisse. Seda otsust arutati põhjalikult ja küllaltki pikalt. Sel teemal korraldati kohtumisi kohalike elanike esindajate ja koolitötajatega. Tulemuseks sai arusaamine otsuse vajalikkuses ja ka hoolekogu ja haridusministeerium joudsid üksmeelele.

Vallavalitsuse istungite otsuseid perioodil 17.03.2021-07.04.2021

Otsustati volikogule esitada järgmised eelnöud:

- „Valgejõe pst, Õuna tn, Leina tn ja Aia tn ristmiku rekonstrueerimine”
- „Tapa valla teede ja tänavate asfaltkatte lõökaukude ja kattepragude paikamine 2021”

- „Raske ja sügava puudega lastele (0-17) tugiisikuteenuse arendamine ja pakkumine Tapa vallas”

- „Tapa valla kruusakattega teede ja tänavate profileerimine” tulemused

- „Assamalla mänguväljakу rekonstrueerimine”

- „Tamsalu Gümnaasiumi staadioni rekonstrueerimine”

- „Tapa valla kruusakattega teede ja tänavate tolmutörje”

- „Valgejõe pst projekteerimine ja rekonstrueerimine”

Otsustati alustada ja kinnitati alusdokumendid järgmistel hangetel:

- „Läpi-Aru-Ojaküla tee rekon-

struktureerimine”

- „Spordi tänavu rekonstrueerimine”
- „Liigendiga traktori ja lisaseadmete ostmine”

Muu:

- Otsustati kehtestada spordiinventari tasumäärad.

- Kinnitati järgmiste kinnistute enampakkumise tulemused:

Eha, Karkuse küla, Tapa vald Autobaasi tn 10, Tapa linn, Tapa vald Töökoja, Töörakörve küla, Tapa vald

- Võeti vastu Tapa linnas asuvate Paine mnt 14 ja Spordi tn 8 maaüksuste ja lähiala detailplaneering.

- Otsustati anda tegevusluba Rakvere Spordikoolile projektlaagri läbiviimiseks Porkunis.

- Otsustati Tapa valla kaasfinantseering seoses osalemisega projektis „Kodud tuleohutuks”.

Valla 2021. aasta hankeplaani täitmine

Andrus Freienthal
abivallavanem/
haldusosakonna juhataja

Valla ajalehe eelmises numbris alustasime hanete korraldamises kohta ülevaate andmist. Vallavalitsuse haldusosakond jätkab hanete korraldamist ning viimase kuuga on lisandunud edukaid tulemusi, mis on kinnitatud.

Valla hankeplaan on leitav: https://www.tapa.ee/et/hankeplaan/Hankeplaan_2021.pdf

Tapa Valgejõe puiestee rekonstrueerimise projekteerimine ja ehitustööd. On plaanitud rekonstrueerida Valgejõe puiestee Õuna-Leina_Valgejõe ristmiku ja riigile kuuluva Valgejõe sillaga vahel. Lähijal alustatakse projekteerimisega ning sellele järgnevad ehitustööd. Tänav ehitatakse täielikult ümber, rajatakse uus teealus, katend, tänavavalgustus ning va-

jalikud parkimiskohad. Majanduslikult soodsaima pakkumuse esitas Warren Teed OÜ, tööde maksumus on 468 000 eurot käibemaksuga ning ehitustööde teostamise lepinguline tähtaeg on septembri lõpp 2021.

Tapa jäätmemaama rajamine. On

niiviisi juhtunud, et Tapa linnas pole seniajani kaasaegset jäätmemaamaa. Vajadus jäätmemaama järele aga on suur. Hetkel Autobaasi 11 tegutsev jäätmete kogumispunkt on ajutine ning asub erakinnistul. Vallavalikogu eraldas käesoleva aasta eelarves vajalikud vahendid ning ehitustöödega saab alustada lähijal, sest hange on korraldatud. Tööde käigus rajatakse piirdeaiaga ümbrisetud asfalteeritud plats, vee- ja reovee süsteemid, elektrivarustus ja valgustus ning valvurihoone. Eraldi tööna paigaldatakse autokaal ja konteinerid. Jäätmemaama rajatakse vallale kuuluvale kinnistule Loode 32. Majanduslikult soodsaima

pakkumuse esitasid ühispakkujad TREF Nord AS ja Atemo OÜ, tööde maksumus on 452 900 eurot käibemaksuga ning ehitustööde teostamise lepinguline tähtaeg on augusti lõpp 2021.

Assamalla küläs mänguväljakku korrasamine. Assamallasse kunagi rajatud mänguväljak on oma aja ära elanud, sest atraktsioonid on kulunud. Käesoleval aastal korrasatakse Assamalla mänguväljak ja sinna paigaldatakse uued atraktsioonid. Majanduslikult soodsaima pakkumuse esitas MoTeh OÜ, tööde maksumus on 9450 eurot käibemaksuga ning ehitustööde teostamise lepinguline tähtaeg on augusti lõpp 2021.

Korraldatud on ka rida väikehankeid: Tapa valla kruusateede remontimine ja tolmutörje, asfaltkatendiga teede/tänavate asfaldiaukude lappimine.

Vastavalt hanete korraldamisele ja tullemuste selgumisele anname regulaarselt infot suuremate ehituste käekäigu kohta.

Algab registreerimine Tapa valla õpilasmalevasse 2021

Regiina Kaima
noorsootööspetsialist

26. aprillist algab registreerimine suvisesse õpilasmalevasse, registreerimine kestab kuni 02. maini või kauem, kuni kohti jätkub.

Malevasse ootame Tapa valla noori vanuses 13–17 eluaastat.

Kokku toimub õpilasmaleval 2 vahetust ja tööd saab 70 noort, lisakohad sõltuvad võimalikest uutest koostööpartneritest.

Tapa valla 2021. aasta õpilasmalevat korraldab Tapa Vallavalitsus, kes on töömaleva ajal noorte otsene tööandja. Tööd pakub Tapa vald oma allasutustega ja ka teised vallaga seotud koostööpartnerid. Tapa Vallavalitsus sõlmib lepingu malevastega ja lapsevanematega noortekeskustes (Tapal Kooli 24, Tamsalus Tehnika 1a, Vajangul), eelnevalt kokkulepitud ajal. Lepingut on võimalik allkirjastada ka digitaalselt.

Mida me malevlastele 2021 pakume?

Kõik malevlased saavad peale nelja tunnist tööpäeva sooga louna-söögi. Päeva teisel poolel toimuvad huvitegevus ja väljasöidud, mis on malevlastele tasuta.

Malev toimub tänavu Tapa vallas kolmes kohas:

Tapa linnas toimub kaks õpilasmaleva vahetust:

- esimene vahetus 14. - 29. juuni

2021, osaleb 20 noort;
- teine vahetus 02. august- 13. august 2021, osaleb 20 noort.

Maleva korraldajaks on MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing. Küsimuste korral palume ühendust võtta Ave Pappe telefonil 327 1233 või e-maili teel ave.pappe@tapa.ee.

Tamsalu linnas toimub üks õpilasmaleva vahetus:

- 14.–29. juuni 2021, osaleb 30 noort.

Maleva korraldajaks on Tamsalu Noortekeskus (Tamsalu Noorte Naisete ja Noorte Meeste Kristlik Ühing). Küsimuste korral palume ühendust võtta Tuuli Lindrega telefonil 5690 3556 või e-maili teel tamsalu.noortekeskus@gmail.com.

Vajangul toimub üks õpilasmaleva vahetus:

- 14.–29. juuni 2021, osaleb 7 noort.

Maleva korraldajaks on MTÜ Vajangu Noorsootöö Keskus. Küsimuste korral palume ühendust võtta Monika Molodostiga telefonil 5564 5409.

Malevasse kandideerimine ja ankeedi täitmine

- Malevas osalemiseks esita enda avaldus

- kandideerimise ankeet tuleb täita internetis, valla kodulehel;

- vastavalt vajadusele on Tapa vallavalitsusel õigus küsida malevasse kandideerijalt motivatsioonikirja ja kutsuda noor täindavalt töövestlusele.

Lingi õpilasmalevasse kandi-

deerimise kohta leiate Tapa valla kodulehelt, Facebookis, Tapa valla MTÜ Tapa Lastekaitse Ühingu ning Tamsalu noortekeskuse lehtedelt jne.

NB! Soe soovitus: varu veidi aega, ava link, täida ankeet läbiröödult, põhjalikult ja ausalt. Soovime tagada malevasse saamise neile, kes on huvitatud nii töö tegemisest, maleva kogumusest, aga ka maleva huvitegevustest.

Malevlaste lapsevanematega lepinute sõlmimiseks vótame ühendust telefoni ja/või e-maili teel

Alusta malevasse kandideerimise ankeedi täitmist Tapa valla kodulehel: <https://www.tapa.ee/malev>

NB! Kui eriolukorra tõttu ei ole lubatud malevate vahetusi kokkulepidut ajal läbi viia, võetakse kõigi malevasse saanud nooretega ühendust, et teavitada ümberkorraldustest.

Ilusat malevasuve!

Projekt "LTT ja Tamsalu valla noored 2017-2020"

Maris Uudeküll ja Velle Taraste Tamsalu Gümnaasiumi robotika ringide juhendajad

Projekti "LTT ja Tamsalu valla noored 2017-2020" üldesmärgiks oli loodus-, täppisteaduse ja tehnoloogia (LTТ) valdkonna populariseerimine Tapa valla Tamsalu piirkonna noorte seas ning huviringide varustamine vajalike vahenditega.

Tööle on asunud kaheksa robootika, kaks tüdrukute tehnoloogia ja üks leutajate huviring. Tamsalu Gümnaasiumi ja Vajangu Põhikooli robootika ja tehnoloogia ringide arendamiseks on soetatud mitmeid vahendeid: EV3, BeeBot, MBot, OzoBot, SpykePrime, Matatalab robooteid, mitmeid õppetööd toetavaid väljakuid-õpimatte. Leiutajate töö jaoks on soetatud erinevaid tööriistu (puutöö tegemiseks) ja kasutatud kooli oma materjale.

Mõlema kooli õpilased on korduvalt osalenud: Robotexil, Kolga Kooli legopäeval, Rakke Kooli ja Laiuse Jaan Poska Põhikooli robootikapäevadel, neljal järjestikusel aastal First LEGO League Jr näitustel Tartus AHAA Teaduskeskuses.

Tamsalu Gümnaasiumi õpilased osalesid FLL World Festival Detroitis (USA 2018) ja FLL Open International Lebanon (2019). Mõned õpilased on olnud kaasatud ka Eesti Vabariigi esindusmeeskonda osalemaks FIRST Global Challenge vóistlustel Mexicos 2018. aastal ja 2019. aastal Dubais. Kool on võtnud osa iga-aastasest rahvusvahelisest programmeerimist tutvustavast üritustest Code Week ning sellega jäädvustanud oma tegevused ühisele ülemaailmse robootikakaardile.

Tamsalu Gümnaasiumi FLL meeskond TAMSA on iga-aastaselt osalenud FLL eelvoorudes ja enam kordadel pääsenud edasi finaali.

Algklasside õpilased on osalenud õpilasleiutajate riiklikul konkursil, LEGO Maker üritusel, V.H. Parsi animatsioonifestivalil ning saavutanud seal nii auhinnalisi kohti, kui saanud mitmeid eripreemiaid.

Lisaks on osaledud RoboMiku Lahingus, Vinni Espitsjoonidel (III, IV ja V), Teadlaste Öö üritustel (nii läbivijate kui ka osalejatena), mitmetel reaalsetel ja virtuaalsetel töötubadel ning seminaridel. Korraldatud on mitmeid robootikanäituseid (kooli kokkutulekuks, lastevanematele, õpetajate päevaks) ja ülemaailmne veepäev. Samuti osales suur hulk Tamsalu Gümnaasiumi robootikaringi õpilasi koolis korraldatud üritusel "Robootikaöö", kus sai oma teadmisi proovile panna mitmetel robootikaalastel vóistlustel ja töötubades ning mõnusalt üksteise seltsis aega veetes mitme päeva välitel. Koostöös Rakke Kooliga on aidatud ette valmistada ja läbi viia Karl Ernst von Baeri suvine tuulikute ehitamise laager ja TEAHU suvekool, mille teemaks oli lennundus. Mõlemal üritusel osales õpilasi ka meie koolist.

Projekt on end igati ära tasunud, kõik projekti alguses seadut eesmärgid said täidetud ning Tamsalu Gümnaasiumi vilistlaste seas on tõusmas LTT valdkonna erialadele sisestaudjate ja loodetavasti tulevikus ka lõpetajate osakaal kõrghariduses. Lisaks sellele said õpilased tohutul hulgal uusi teadmisi, huvipakkuvat õppesisu ja koos sõpradega erinevatest üritustest osa vótta. Kindlasti motiveerisid ka erinevad auhinnad, sest robootikud on saanud suurel hulgal tunnustusi ja auhindu. Olgugi, et projekt on tänapäeks lõppenud, jätkame meie oma tegemisi sama suure usinuse ja innustustega, et pakkuda lastele igakülgset arengu läbi loodus-, täppisteaduse- ja tehnoloogia valdkonna.

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLIÖPÜ MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÈ VILJAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

ARELO OÜ

Müüme kohaletoimetamise võimalusega:

- sõelutud mulda,
- liiva,
- purukruusa,
- killustikku,
- freesasfalti.

Kalluri, multilifti, kopplaaduri, frontaallaaduri, greideri jm rasketehnika teenuse osutamine.

Pakume fekaaliveoteenust 10m³ või 3m³.
Info tel 5636 0462,
e-mail areloinfo@gmail.com.

MÖHRING GROUP
Balti Spoon

OÜ Balti Spoon on kaasaegse tehnoloogiaga ning korralike tööruumidega tootmisettevõte. Hindame pikajalist ja usaldusväärset töösuhet, asume Kuusalu vallas Kupu küljas.

Pakume tööd
TÖSTUKIJUHILE

kelle tööülesandeks on tootmisliinide teenindamine, toodangu transportimine, paigutamine ja laadimine.

Pakume töötasu 6 kuni 7,5 EUR tunnis + boonus vastavalt oskustele ja töötulemusle, tasuta transpordi Tapalt ning igapäevast lõunasööki.

Kandidaatilt ootame kohusetundlikkust, täpsust, koostöövõimet, kiiret taipu ning head tervist. Kasuks tuleb töstukijuhi lubade olemaslu ning vene keele oskus suhtlustasandil on vajalik. Töö on vahetustega.

Palun saada CV personal@baltispoon.ee.
Info telefonil 6712476. www.baltispoon.ee

MÖHRING GROUP
Balti Spoon

OÜ Balti Spoon on kaasaegse tehnoloogiaga ning korralike tööruumidega tootmisettevõte. Hindame pikajalist ja usaldusväärset töösuhet, asume Kuusalu vallas Kupu küljas.

Pakume tööd
SAEKAATRI OPERATORILE

kelle tööülesandeks on palkide mõõtmine, järkamine ja koormine vastavate seadmetega.

Pakume töötasu 6,5 kuni 8,5 EUR tunnis, vastavalt oskustele ja kogemustele, tasuta transpordi Tapalt, tööriideid ning igapäevast lõunasööki.

Kandidaatilt ootame täpsust, koostöövõimet, kiiret taipu ning head tervist. Kasuks tuleb varasem kogemus saekaatris ning eesti keele oskus on vajalik. Töö on kahes vahetuses, väljaõpe kohapeal.

Palun saada CV personal@baltispoon.ee.
Info telefonil 6712476. www.baltispoon.ee

RH RAKVERE HAIGLA

TÖÖALANE REHABILITATSIOON

Töölane rehabilitatsioon on möeldud inimestele, kellel on puude või haiguse tõttu vaja tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks erinevate spetsialistide ehk rehabilitatsioonimeeskonna abi.

Oleme Eesti Töötukassa koostööpartner. Täpsema info saamiseks helista E-R tel 322 9761 või kirjuta Piret.Ahi@rh.ee

Tule julgesti, oled väga oodatud!

REKLAAM JA TEATED

Müüa soodsalt kuivi kütteklotse
45l võrkkottides. Tel 5045632

Müüa saetud, lõhetud ja ka 3-meetrised **küttepuud**, hind alates 19 eurot ruum. Tel 56921906.

Müüa lõhetud küttepuid, alates 30 cm kuni 3 meetrini välja. Tel.56460921

Müüa saetud ja lõhetud **küttepuud** kojuveoga, pikkus ka kogus vastavalt soovile. Tel 56476346

Ostan garaaži Tapa linnas 56693371

Korstnapühki 55604046

KÜTTEPUUD

Müüa soodsalt
3m küttepuid
kohaletoomisega.
Tel 5074553.

TAPA EHITUS OÜ

teostab järgmisi töid:

- Omaniku järelevalve
 - Hoonete renoveerimine
 - Katuse ehitamine
 - Välisesteinide soojustamine
 - Vundamenditööd
 - Duširuumide, saunaide, kuuride ehitamine
 - Aedade ehitamine
 - Kivisterrasside ja puitterrasside ehitamine
 - Siseviimistlustööd (siseruumide viimistlus, ehitamine)
- Telefon 53437995, meil info@tapaehitus.eu

AutoKäpp OÜ

- autoremont ja hooldus
 - summutite remont ja paigaldus
 - õlivahetus
 - varuosade müük ja tellimine
- Väike 17, Tapa. Telefon 56503420
e-mail: kalleivainen@hotmail.com

Nüüd kõik on vait,
ka lilled langetavad oma ölekrooniid...
Mälestan kallist
IMMI KULD'A
(21.01.1937- 14.03.2021)
ristitütar Karin Peedo
Tapa 3. Lastepäevakodust

Mälestame head sõbrannat
IMMI KULD'A
29.01.1937 -14.03.2021
ja avaldame kaastunnet omastele
Katrin,Tiiu ja Senta

Südamlik kaastunne sulle ja su perele,
kallis **Kert,**
ISA
kaotuse puhul.
TG 6.a. klass

Akende, uste ja muude
puidutoodete
valmistamine
tellimuse peale.
Võtame tööle tisleri.

Tel 55658919, amblapuit@gmail.com,
Ambla Pikk tn 6.

Ostan kasutuna seisva või rikkega sõiduauto.

Kõik pakkumised oodatud. 53555848

Pikter Grupp OÜ

müüb 3m ja lõhetud küttepuid.
Kuivi ja tooreid, erinevad liigid, pikkuses 25- 60cm.
Saadaval ka puit- ja turbabriketti, pelletit ja kivisüsi.
Lisaks pakume liiva, killustiku, sõelmeid, sõelutud mulda.

Küsib julgelt infot! Tel 5013862, e-mail: pikter@mail.ee
Teenustena: transport, multifitkonteinerite rent ja kaeveteenus

Tapa küttelaos müügil

- puitbrikett
- küttepuud võrgus
- kütteklotsid võrgus
- turbabrikett
- pellet
- kivisüsi
- liiv, killustik, sõelmed
- transport

AVATUD E-R 9-16.30
väljaspool tööaega
kokkuleppel

Tel 3271777, 5693 0613

Õuna 15 Tapa - TAKOM TRANSPORT OÜ

Aivar Müüri

matuseteenused

+372 5647 7432

Leina 8, Tapa vald, 45109

aivar.myyr.001@mail.ee

www.matmine.eu

Suhkleme nii eesti
kui ka vene keeles!

Teenused

- 24h surnutransport
- külkmamber
- matuste organiseerimine
- krematooriumi teenused
- matusetarvikud
- kalmistutööd
- hauaplatzi hooldus

Viru Matusebüroo

1. Mai pst 18 + TAPA 45106
tel: 5334 0134

e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + 24h surnutransport
- + matuste korraldamine
- + kirstud, urnid, plaadid
- + matusetarbed
- + krematooriumi teenused

Mälestame alati abivalmis

KALEV PRAGI`t

ja avaldame kaastunnet

Kätlinile perega

Tapa AMS

KÜTTA ON VAJA?
KÜTTEPUUD
SIMUNAST 5157741°

UUED VALLAKODANIKUD

Ravon Sikka
Alex Aleksandrov
Jakob Jusar
Oskar Nautras
Leen Kesaväli
Emma Valk

ÖNNITLEME EAKAID

Maikuu sünnipäevad:

Öilme Oglas (Tapa) 99

Laine Nahkur (Porkuni) 96

Hilja Pärpel (Pödrangu) 95

Lonni Kirn (Savalduma) 94

Yakov Granik (Tapa) 94

Hilda Upan (Lokuta) 94

Anna Novikova (Tapa) 93

Veera Kodusaar (Imastu) 92

Ester Sammal (Tamsalu) 90

Linda-Veelaine Mäe (Tapa) 90

Jevdokia Radiš (Tapa) 90

Alexey Eremenko (Tapa) 90

Antonina Ganina (Tapa) 90

Luuna-Meloone Assmann (Tamsalu) 90

Mare Kurg (Pruuna) 85

Alo Relli (Tapa) 85

Milvi Ruuben (Tamsalu) 85

Pinita Endjärv (Tapa) 85

Vyatšeslav Vitti (Lehtse) 80

Mare Könnel (Tapa) 80

Gunnar Fuchs (Lehtse) 80

Riho Aareleid (Tapa) 80

Salme Kroll (Tamsalu) 80

Pavlina Subko (Tapa) 80

Helgi Burm (Tapa) 80

Linda Saul (Tapa) 80

Anne Raava (Moe) 80

Matti Tamlak (Tapa) 80

Valentina Smirnova (Tapa) 80

Enn Saar (Tamsalu) 80

Maia Heinsoo (Tamsalu) 75

Hinna Jõesma (Rägavere) 75

Toomas Käi (Sääse) 75

Nikolai Grozdv (Tapa) 75

Rauni Pirkko Kaarina Töyräs (Sääse) 75

Helgi Saatmann (Tapa) 75

Mai Kiiver (Tamsalu) 75

Urmas Rätsep (Lehtse) 75

Virve Kuum (Tamsalu) 70

Helmi Tvardovskaja (Tapa) 70

Lidija Astafjeva (Tapa) 70

Olga Dömova (Tapa) 70

Rein Eduard Siiman (Tapa) 70

Antonina Kornilova (Tapa) 70

Helle Kivisk (Nää) 70

Peeter Vörk (Lehtse) 70

Toivo Karm (Tapa) 70

Niina Hoppenstiel (Loksu) 70

Valentina Parts (Tamsalu) 70

Sirje Varblane (Tapa) 70

Raissa Kesküll (Tapa) 70

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Jevgeni Korotin 29.06.1945- 8.04.2021

Mart Uudeküll 15.06.1949-3.04.2021

Kalev Pragi 9.11.1962-29.03.2021

Aino-Armilda Lauri 5.04.1925-17.03.2021

Valentina Musakko 3.12.1931-19.03.2021

Benita Putku 30.07.1932-30.03.2021

Leonida Pavlova 13.02.1936-1.04.2021

Immi Kuld 29.01.1937-14.03.2021

Leila Kuustlik 24.09.1937-26.03.2021

Evi Aan 20.02.1939-22.03.2021

Maimu Kaevas 16.09.1945-8.04.2021

Liivi Gorgan 15.12.1953-23.03.2021

Ursula Talpas 3.08.1959-5.04.2021

ТАРА VALLA AJALEHT Тапаские Вести

№ 4/262

Апрель 2021

Бесплатно

БЫТЬ ИЛИ НЕ БЫТЬ, ВОТ В ЧЕМ ВОПРОС

Рихо Телль
Старейшина волости

Бессмертная фраза, прозвучавшая из уст Гамлета в пьесе Шекспира, сопровождает нас всю жизнь. Каждый день все мы должны принимать разные решения в семье, на работе, в магазине и на улице. Есть решения, которые касаются только нашего собственного благополучия или благополучия нашей семьи. В то же время есть решения, которые затрагивают весь муниципалитет, уезд или целую страну. Понятно, что решения, которые затрагивают большее количество людей, имеют больший вес, и лицо, принимающее такие решения, несет большую ответственность. Есть решения, оказывающие краткосрочное и долгосрочное влияние. Последствия краткосрочных решений становятся очевидными сразу или в течение короткого периода времени. Влияние долгосрочных решений становится очевидным только через некоторое время. Какое решение следует принимать в конкретном случае – зависит от ситуации и того, кто принимает решения. Например, в нынешней кризисной ситуации ожидается, что государство и органы местного самоуправления будут принимать быстрые решения по восстановлению нормального образа жизни. В то же время мы не должны забывать, что кризис однажды закончится и нормальный ритм жизни продолжится. В условиях так называемой «мирной жизни» имеется ожидание того, что лица, принимающие решения, будут способны мыслить стратегически.

В начале этого месяца был завершен эскизный проект реконструкции бывшего здания начальной школы в городе Тапа «Открытое здание школы в Тапа», и он размещен на сайте волости. Идея, представленная в эскизном проекте, является альтернативой предыдущему плану сноса здания и строительства парковки. Чем же обусловлен такой выбор?

Конечно, проще было бы всё снести и построить стоянку. Нет здания – нет проблемы, это более дешевое и менее трудоемкое решение, занимающее меньше времени, но в долгосрочной перспективе оно недальновидно. Во-первых, отсутствие парковочных мест в Тапа – далеко не проблема. Во-вторых, здание бывшей начальной школы имеет значительную историческую ценность и поэтому заслуживает сохранения в той мере, в какой, по мнению экспертов, его можно сохранить.

Согласно эскизному проекту, полуразрушенное здание будет преобразовано в место отдыха, открытое для всех и в любое время. В то же время здание станет архитектурным объектом, придающим ценность городу и радующим глаз, а также сохранит важную историческую ценность. В будущем в «Открытом здании школы» можно будет проводить различные виды деятельности и мероприятия. В сторону парка будет открываться сцена, на которой можно будет устраивать концерты и представления, между стенами здания будет пространство галереи, где можно будет познакомиться с историей города и представить произведения

участников Тапской школы музыки и искусства. В закрытой части здания будет помещение для занятий, где можно будет организовать более приватные мероприятия – например, проводить уроки на свежем воздухе. Бетонная лестница, соединяющая этажи здания, будет сохранена и обеспечит выход на смотровую площадку. Предлагаемый проект, несомненно, дороже сноса и строительства парковки, но он имеет свои преимущества.

Во-первых, сохранится историческое здание в центре Тапа.

Во-вторых, здание станет местом досуга горожан, которое в любое время можно будет посетить с семьей, друзьями, детьми и внуками. В городе Тапа такого места нет.

Третья причина – конкуренция. Муниципалитеты, конкурируя между собой, борются за улучшение условий жизни, чтобы их жители не уезжали. Если делать что-то посредственное, такой маленький городок, как Тапа, никоим образом не сможет конкурировать с более крупными центрами. Поэтому нужно мыслить и действовать смелее, раздвигая привычные рамки мышления.

Четвертая и самая важная причина в пользу задуманного проекта – тапасцы его заслуживают. Я надеюсь, что налогоплательщик волости Тапа поймет и поддержит решение направить часть заработанных им денег на улучшение среды обитания и на повышение ее ценности!

Желаю вам терпения в соблюдении ограничений и выходе из кризиса! Оставайтесь здоровыми!

Дружина школьников волости Тапа 2021

С 26 апреля до 2 мая Тапская волостная управа начинает регистрацию участников летней дружины школьников, для молодежи от 13 до 17 лет.

- В Тапа: 1-ая смена 14-29 июня, 20 участников;

2-ая смена: со 2 июля по 13 августа 2021., участвуют 20 юношей и девушек. Организатор НКО «Тапское общество защиты детей». Инфо: Аве Паппе, 327 1233, ave.parre@tara.ee.

- В Тамсалу: 14-29 июня, 30 участников.

Организатор Тамсалуский молодежный центр (Тамсалуское христианское общество молодых женщин и молодых мужчин). Инфо: Туули Линдре, 5690 3556, tamsalunoortekeskus@gmail.com.

- В Ваянгу: 14-29 июня, 7 участников.

Организатор НКО «Ваянгский центр работы с молодежью». Инфо: Моника Молодост, 5564 5409.

Ссылку для кандидата в дружину можно найти на сайте волости Тапа и на страницах в Facebook: НКО «Тапское общество защиты детей», Тамсалуского молодежного центра. Анкета для представления кандидатуры: <https://www.tara.ee/malev>.

Фото из эскизного проекта

Александр Класберг – страж благополучия тапаского участка

Тапаские Вести

С октября прошлого года мы представляем на страницах волостной газеты сотрудников полиции волости Тапа. Теперь пришел черед и для сотрудника с самым большим стажем. Вот уже 28 лет, как Александр Класберг занимает почтенную должность полицейского. В сентябре 1993 года он поступил на работу в Тапаское отделение полиции. За это время многое изменилось, и работа полиции тоже не стоит на месте и со временем меняется. «В первые годы полиция была скорее карательным органом, а теперь основной упор делается на профилактику и общение с местным населением», – пояснил Класберг.

Александр Класберг – участковый полицейский с октября 2014 года. До этого он работал патрульным. «Большинство патрульных полицейских первыми реагируют на вызовы и в значительной степени следят за дорожным движением, а участковые полицейские занимаются скорее расследованиями и проверками, а вместе с молодежной полицией – также и профилактической работой», – сравнил Класберг эти две должности.

Сферой деятельности Класберга является тапаский участок, до объединения с Тамсалу: город Тапа и его окрестности, включая Янеда, Лехтсе, Мээ и т. д. Основное беспокойство причиняют злоупотребление алкоголем и связанные с этим инциденты. Также он отмечает безработицу среди населения: «Она часто приводит к конфликтам и бытовым ссорам, которые, к сожалению, заканчиваются физическим или психологическим насилием». Класберг объяснил, что на сегодняшний день головной болью является также воспроизведение насилиственной модели семьи.

Участковым полицейским необходимо хорошо знать своих подопечных и быть надежным партнером, к которому можно обратиться в случае возникновения проблем. «Вместе мы пытаемся найти возможные решения возникших ситуаций», – сказал Класберг, добавив, что безопасность местного сообщества начинается с того, что отдельные лица замечают тревожные ситуации и имеют смелость сообщать о них. «Сотрудничество очень важно», – отметил он. Близкий друг Александра Алари Кирт охарактеризовал его как чрезвычайно сердечного и обязательного человека: «Он действительно знает всех и знаком со всеми – таким и должен быть местный констебль».

Помимо знакомства с местным сообществом, участковый полицейский должен много

Александр Класберг

Фото Департамента полиции и погранохраны

сотрудничать с учреждениями, работающими в волости, поэтому учебные заведения и социальные учреждения, являются для Александра хорошими партнерами. «В решении проблемы насилия со стороны интимного партнера мы очень тесно сотрудничаем со Службой поддержки жертв насилия, чтобы помочь жертвам домашнего насилия, а также спасти от лицами, проявляющими насилие. Заметить домашнее насилие может каждый – близкий друг, знакомый, коллега или, в случае ребенка, например, учитель. Если у знакомых видны изменения в паблонах поведения, это может быть признаком того, что человеку может требоваться помощь», – констатировал Класберг.

В своей повседневной жизни Александр следует принципу, согласно которому психическая и телесная стороны жизни человека должны быть сбалансированы. Александра часто можно встретить на полях для диск-гольфа или катающимся на велосипеде. «По возможности я также играю во флорбол и баскетбол», – рассказал он о своих увлечениях. Помимо занятий спортом, он любит ходить в походы, путешествовать. «Я считаю, что физическая подвижность продлевает нашу жизнь и улучшает наше здоровье, поэтому рекомендую всем как можно больше двигаться. Научно доказано, что один час активного движения в день также положительно влияет и на психическое здоровье», – подытожил Александр.

Связаться с тапаским участковым полицейским можно по телефону (337 2163, 58666612) или по э-поинту (aleksander.klasberg@politsei.ee).

Официально время приема – каждый понедельник с 09:00 до 11:00, но на самом деле Александр Класберг почти каждый день находится в помещениях тапаской полиции – нужно только позвонить в рабочее время и договориться о встрече.

Сирет Туула

Фото Саку Тиайнена

Сирет Туула покорила сердца наших северных соседей

Тапаские Вести

32-летняя Сирет Туула из Тапа вышла в полуфинал популярного финского песенного шоу «The Voice of Finland». По словам газеты Ohtuleht, на участие в шоу

подали заявки более 1500 певцов, отбор прошли 9 конкурсантов, за которых зрители могут отдать свой голос. «The Voice of Finland» – это песенный конкурс, жюри которого делает свой выбор, основываясь только на услышанном, не видя того, что происходит на сцене.

Сирет Туула – выпускница Тапской гимназии и Тапаской

школы музыки и искусства. В музыкальной школе она изучала специальность «фортепиано». В течение многих лет она также играла и на ударных в Тапаском городском оркестре под управлением Юри Тиоли. Кроме того, она блистала и как соло-вокалистка в сопровождении Тапаского городского оркестра.

«Красивый дом – 2021» приглашает к активному участию

Ээле Эхасоо
Волостной художник-оформитель

Пришла весна, и домовладельцы уже изнывают от желания сделать свои дома красивее. Стены домов ждут покраски, клумбы – оформления, а цветы – посадки.

Как и в предыдущие годы, в этом году Тапаская волостная управа организует традиционный конкурс благоустройства «Красивый дом».

Если вы заметили красивые и своеобразные примеры домашнего сада, многоквартирного дома, пространства вокруг общественного или производственного здания, группу зданий, деревню или часть деревни либо улицу, сообщите об этом в Тапаскую волостную управу. Так мы сможем наградить этих замечательных людей. Предложения

может делать каждый, необходимо лишь согласие собственника или владельца. Участие в конкурсе является добровольным, заинтересованные в конкурсе лица могут зарегистрироваться сами.

Оценка производится по следующим категориям:

- 1) частные дома;
 - 2) многоквартирные дома;
 - 3) деревни и части деревень;
 - 4) социальные и общественные здания и строения; коммерческие и производственные объекты.
- При выяснении лучших учитывается:
- 1) комплексное пространственное вливание;
 - 2) благоустройство всего комплекса;
 - 3) озеленение;
 - 4) малые формы и их сочетание;
 - 5) сочетание с окружающей средой или позитивный контраст с ней;
 - 6) умелое использование пре-

муществ, связанных с природной средой;

7) образцовая реконструкция объекта или комплекса;

8) оригинальность решения;

9) достойное внимание архитектурное решение и ансамбль;

10) своеобразие, самобытность.

Информацию о кандидатах мы ожидаем по адресу э-почты eele.ehasoo@tapa.ee или по телефону 322 9673 не позднее 15 июня 2021. В письме следует указать точный адрес объекта, а также по возможности имя, фамилию (или название) и телефонный номер собственника.

На конкурсе будут выбраны самые красивые домашние сады и окружения домов, которые будут представлены на уездный конкурс, лучшие среди которых будут отправлены на государственный конкурс. Победители будут объявлены на городских днях волости Тапа в августе.

Объезд для сбора отходов садоводства и озеленения
Ragn-Sells AS будет осуществлять вывоз отходов садоводства и озеленения с 24.05 по 28.05.2021. Заказы принимаются до 20.05.2021.

Напоминаем порядок вывоза отходов садоводства:
Жильец, желающий заказать вывоз садовых и ландшафтных отходов, должен уведомить об этом перевозчика отходов, а также указать примерное количество передаваемых отходов. Чтобы разместить заказ, позвоните в Ragn-Sells AS по телефону 60 60 439 или отправьте э-письмо на tellimus@ragnsells.com.

Для сбора отходов можно использовать мешки для мусора объемом до 150 л. В мешки можно класть до 20 кг отходов. Мешки должны быть закрытыми и содержать только садовые и ландшафтные отходы. Сбор и перевозка одного 150-литрового мешка биоразлагаемых садовых и ландшафтных отходов стоит 0,26 евро.

Пластиковые мешки необходимо размещать в месте, согласованном с перевозчиком отходов: например, в непосредственной близости от резервуара для бытовых отходов, рядом с воротами и т. п.

Тапаская волостная кухня заботится о качественном обеде

TAPAS VALLA AJALUET
Тапаские Вести

С 20 ноября 2020 года Тапаская волостная управа обязалась обслуживать учебные заведения волости Тапа (Тапаскую гимназию, Тамсалускую гимназию, Тапаскую школу языкового погружения, тапаский детский сад Vikerkaar и тапаский детский сад Pisiropõnn). Целью было повышение качества еды и гибкости действий. «На сегодняшний день можно сказать, что это очень правильное решение, и что идет последовательная работа по совершенствованию общественного питания», – сказал заместитель волостного старейшины Дмитрий Окатов, который до апреля этого года координировал школьное питание.

«Я считаю, что создание нового подведомственного учреждения – это правильный и в перспективе смелый шаг. Да, еще многое предстоит сделать, и цены на обед немного вырастут, но всё это – только ради одной важной цели. Качество школьных обедов должно улучшаться», – сказал Окатов. Через свое подведомственное учреждение можно контролировать происхождение сырья, а также делать ставку на использование местных продуктов.

За последние четыре месяца бывало много эмоциональных и сложных моментов. Один из них – это момент, когда 20.11.2020 появилась информация о том, что компания Virumaa Koolitoit больше не будет кормить наших детей в Тапа и Тамсалу с 23.11.2020. Действовать пришлось решительно и очень быстро. Основываясь на предыдущем опыте работы, ответственным был назначен нынешний заместитель волостного старейшины Дмитрий Окатов, и у него не было права на ошибку. Помещения и склад без сотрудников – вот и всё, что было унаследовано от предшественников. Не было ни меню, ни тех сотрудников, с которыми можно было бы работать в понедельник, ни сырья для приготовления еды. Окатов

Дмитрий Окатов (слева) передает рабочие задачи новому руководителю Катрин Аарне (справа)

Фото из личного архива

рассказал следующее: «Времени было не так много, и я созвал бывших сотрудников, а параллельно составлял меню и заказы на сырье. Когда были уложены все договоренности, я ждал только одного – что персонал будет на месте в понедельник утром, а товары, обещанные поставщиком, будут своевременно у наших дверей». Заместитель волостного старейшины с облегчением поясняет, что сегодня всё это звучит как сказка и вызывает легкую улыбку, но на самом деле это были три чрезвычайно напряженных дня.

«Сегодня я рад, что кухня работает, дети могут питаться, и качество их питания значительно улучшилось. Работы пока хватает, и еще долго не будет скучно, но на самом деле это то, ради чего мы и должны вместе прилагать усилия и вносить свой вклад», – сказал Дмитрий Окатов.

1 апреля 2021 года было создано новое подведомственное учреждение Tapa Valla Köök во главе с Катрин Аарна. Катрин Аарна проработала 13 лет специалистом по общественному питанию, причем последние два года она также замещала заведующего столовой в крупнейшей столовой в странах Балтии, где приходилось обслуживать 2500–3200 человек как в стационарной столовой, так и, параллельно с этим, часть из них во время полевых учений. «Я видела и осознала важность и роль хороших и высококачественной еды в

нашей повседневной жизни, которая готовится в сотрудничестве с сильной и сплоченной командой. Тем более, что сегодня мы живем в обществе, где большое количество людей может всё больше и больше осознавать, что и сколько нужно есть, чтобы оставаться здоровыми и жизнерадостными», – сказала Аарна.

Глава Тапаской волостной кухни рассказала: «Дети также учатся и тому, чему мы их не учим напрямую, но что они видят и испытывают ежедневно. Выбор бесплатной или платной пищи в детском саду и школе должны способствовать здоровому питанию, и я считаю, что горячий школьный обед должен обеспечивать значительную часть ежедневных питательных потребностей школьников». В тоже время новая руководительница признала, что удовлетворенность школьным питанием напрямую связана с домашними привычками в еде, и выразила надежду на то, что школы будут стремиться в будущем формировать эти привычки в сотрудничестве с семьями. «Необходимо уделять внимание как питанию, так и активной физической подвижности», – пояснила Аарна, добавив, что полученные в детстве знания о том, что и сколько нужно есть, могут сыграть в будущем гораздо большую роль, чем мы можем себе представить.

Желаем Катрин успехов, сил и новых идей, полных фантазии.

В костре можно жечь исключительно древесину

Мари Кала
Отдел экологического просвещения и коммуникаций
Департамента окружающей среды

Весной актуально сжигание мусора на участках, когда проводится капитальная уборка дома и сада. Сжигание кажется наиболее простым способом избавиться от мусора, однако, во многих населенных пунктах разводить костер запрещено. Вы можете узнать точные условия в своей волостной или городской управе.

Если разводить костер разрешается, не добавляйте в него бытовые

отходы, а сжигайте только сухие ветки. Листья и прочие растения большие подходят для компостирования.

Мы часто видим в кострах ветви, непригодные для сжигания. Помните, что сжигание мусора вредит вам и вашим соседям. Токсичные вещества, образующиеся при сжигании, не только загрязняют воздух, но и оседают на поверхности земли, оттуда попадая в грунтовые воды.

Самый простой способ избавиться от мусора – это отсортировать его по видам: бумажные и картонные отходы и пластиковую упаковку можно сдать в общественные сборные контейнеры, а бытовки с залоговой маркировкой

можно сдать в автомат для приема тары. Старую мебель, отходы строительства и сноса можно сдать на станцию по сбору отходов.

Правила предусматривают, что дачи также должны присоединяться к организованному вывозу мусора. На зимний период, если дом не используется, можно приостановить действия договора.

Ближайшую станцию по сбору отходов, адрес общественного контейнера для упаковки или ответ на вопрос о вывозе отходов, можно найти на сайте kuhuvia.ee. О местных возможностях можно узнать из правил обращения с отходами, составленных местным самоуправлением, или на веб-сайте волости.

Пловец из Тамсалу Алекс Ахтиайнен впервые установил рекорд Эстонии

TAPAS VALLA AJALUET
Тапаские Вести

Алекс Ахтиайнен

Фото из личного архива

Алекс Ахтиайнен установил новый рекорд Эстонии в плавании баттерфляем на 100 м – 52,68! При этом он также пытал быстрее олимпийского норматива категории В и выполнил норматив категории А чемпионата Европы. Предыдущий рекорд Эстонии в плавании баттерфляем на 100 м (со временем 52,83) принадлежал Кретору Зирку. «Я знал, что когда-нибудь смогу побить рекорда Эстонии, но это сделать это уже сейчас было неожиданно», – сказал новый рекордсмен Алекс Ахтиайнен.

Первым тренером Алекса была Маре Ярв, которая до сих пор тренирует юных пловцов в Тапаской волостной спортивной школе. В настоящее время мужские тренировочные дни проводятся в Таллинне, в спортивном центре Sõle. С лета прошлого года Алексей является членом плавательного клуба «Гарант», где тренерами работают Дмитрий Капелин и Валерий Габисония. А предыдущие 13 лет Алекс Ахтиайнен состоял в рядах спортивного клуба Ujumise. «Я сменил клуб, поскольку окончил спортивную гимназию Audentes и нуждался в более сильной конкуренции во время тренировок, чтобы быстрее развиваться и реализовывать бу-

дущие тенденции», – объяснил Ахтиайнен. Сейчас юноша тренируется вместе с лучшими пловцами Эстонии – Даниэлем Зайцевым, Марией Романюк и Мартином Алликвеэз.

Уже 17 мая Алекс примет участие в чемпионате Европы по плаванию на длинные дистанции в Будапеште. Новый рекорд придал молодому человеку импульс и жажду соревнований: «Гам я постараюсь еще больше улучшить свои личные рекорды и показать прекрасные результаты», – сказал он.

Класс двустороннего языкового погружения

Ирина Пиксар
Классный руководитель
1-го «А» класса

что-то новое и интересное, часто организуются проекты и групповые работы, где ученики, общаясь и совместно выполняя задания, учат язык и получают знания по предметам.

Результат не заставляет себя ждать: ребята стараются говорить на двух языках, читают и пишут, общаясь друг с другом, переходя на язык собеседника. Наши первоклассники приобщаются к обеим культурам, а также они открыты для общения и творчества на двух языках.

Удивительно, но ребята уже могут четко сформулировать, почему хорошо учиться в таком классе. Они говорят, что «это очень интересно», «два языка лучше, чем один», «говорить на новом языке приятно», «появились друзья, которые говорят на другом языке, и хочется его учить», «весело говорить, есть много похожих слов, есть смешные слова, которые хочется запомнить».

Интерес есть, и это самое главное в учебе.

Спасибо родителям за поддержку и сотрудничество со школой!

Все ли инвестиции в Тапа оправданы и необходимы?

Тыну Мянник
Житель Тапа

В статье газеты *Virumaa Teataja* от 27 марта сообщалась новость о том, что составляется предварительный проект реновации ветхого школьного здания в Тапа, на что волостное собрание выделило 300 тысяч евро. Цитирую интервью волостного старейшины Рихо Телля: «Согласно эскизу, конструкции из сгоревшей центральной части должны быть снесены, и будут оставлены только стены, чтобы создать полностью открытое пространство. В принципе, что-то наподобие тамсалуского Петушиного замка. Причем некоторые помещения даже остались бы под крышей. На открытых площадках планируется разместить экспозицию по истории Тапа и данного школьного здания, но будет и зона отдыха – например, на эскизе архитектор обозначил летнюю кухню».

Неужели это скромное в архитектурном отношении здание действительно имеет такую славную историю, что ей можно посвятить выставку? Да, в 1957 году в некоторых помещениях здания была открыта Тапаская детская музыкальная школа. Создается впечатление, что этим развалинам искусственно подыскивается какое-то назначение. Было решено заложить в бюджет 300 тысяч на реновацию объектов, без всяких идей о том, что потом делать с этим зданием в будущем. Очень хотелось бы узнать имена тех людей, которые придумали идею, к реализации которой планируется приступить. Даже один член коалиции волостного собрания, которому я позвонил 27 марта, ничего не знал о данной идее – насколько ему было известно, там должен был появиться амфитеатр. Сколько музеев мы сможем содержать в своей волости?

Предыдущее волостное собрание планировало ликвидировать здание и привести в порядок все его окрестности. Возможно, мы уже сегодня могли бы насладиться прекрасным видом на красивое школьное здание на улице Ноорузе, спроектированное Аларом Котаи и построенное в 1939 году, среди парковых деревьев у Школы музыки и искусства. К сожалению, нынешнее

руководство волости ищет псевдопроблемы и само-отверженно пытается их решать.

Жителю Тапа очень беспокоит полуразрушенное здание вокзала и его окрестности. Я знаю, что говорят руководители волости: это здание находится на чужой территории и принадлежит акционерному обществу «Эстонская железная дорога». Всё верно. Рихо Телль когда-то сказал, что компания AS Eesti Raudtee обещала отремонтировать внешний фасад здания, но ответственность за содержание здания должна нести волость. К сожалению, здание до сих пор разваливается, а пассажиры поездов и жители Тапа ежедневно «наслаждаются» этой неприятной картиной. Определенно есть пути решения этой проблемы, одним из которых может быть долгосрочная аренда здания (на 50–100 лет) у собственника, приведение здания в порядок и поиск ему целевого назначения. Судя по действиям волости, кажется, что недостатка в деньгах нет. Только на реконструкцию центральной площади Тапа будет потрачено 360 тысяч евро при государственной поддержке в 20 тысяч евро (при этом проект не встретил особого одобрения у тапасцев – 441 человек подписался под альтернативными предложениями). В этом году мы бросим еще 300 тысяч на выполнение работ, осмысленность которых пока точно не известна. В общей сложности это составит 660 тысяч евро.

Безусловно, сложно найти необходимое предназначение для здания железнодорожного вокзала – многие годы этим занимались различные составы руководства города и волости Тапа, но без особого успеха. Разве там нельзя разместить музей Тапа? Музей железнодорожного города как раз хорошо бы вписался в старый вокзал. Или музей, когда-то основанный Харри Алланди, и большая часть собранной им экспозиции, и дальше будут ютиться в своем изначальном здании? Сейчас там уже явно тесно. Ведь экспозиция со временем должна увеличиваться.

Несомненно, необходимо найти более широкое применение большому зданию вокзала.

Желаю хороших идей и сил для хороших решений! И отрицательных тестов!

Голосование по инклюзивному бюджету волости Тапа состоится по 14 предложениям

Марко Тейва
Специалист по предпринимательству

Предложения по вовлекающему бюджету на 2021 год можно было представлять с 1 по 14 марта. К указанному сроку в Тапаскую волостную управу поступило 14 предложений.

Предложения были проанализированы и оценены комиссией, сформированной волостной управой, в следующем составе: представитель избирательного союза *Valgejõgi* Алари Кирт, представитель избирательного союза *Koostöö* Рейн Тали, представитель Центристской партии Янар Сафонов, представительница Партии реформ Найма Сильд и представитель Тапаской волостной управы, специалист по строительству Мати Тамм. Комиссия оценила соответствие предложений требованиям, представленным в постановлении, в соответствии с которыми объект, реализуемый в результате предложения, с точки зрения волостного бюджета должен классифицироваться как инвестиционная деятельность, предложение должно быть связано с волостью Тапа и должно предлагать общественное благо, объект должен находиться в общественном пользовании и не должен вызывать неоправданных расходов для волостных бюджетов на последующие годы, а размер инвестиции не может превышать 20 000 евро.

Голосование состоится по следующим предложениям:

Приведение в порядок прибрежной зоны озера Калиярве в Янеда

Содержание предложения – это реновация ограды и шлагбаума на парковке, установка на пляже новых хранилищ для велосипедов и кабинок для переодевания; установка стационарных подставок для гриля на костровых площадках и установка простого уличного тренажера или детского игрового аттракциона для расширения возможностей занятий спортом; замена старых скамеек на новые, приведение в порядок старых мусорных урн; ликвидация амортизованных и опасных оград и уличного туалета, кабинок для переодевания и самочинно устроенных костровых площадок, благоустройство территории; работы по установке включают в себя земляные и бетонные работы, уборку и утилизацию отходов. Помимо перечисленных финансовых обязательств, члены Янедского общества развития деревенской жизни внесут свой вклад в виде волонтерской работы по обустройству пляжной зоны.

Пара остановок в Лехтсе

Предложение включает в себя совместное творческое решение для проектирования и реализации двух павильонов на автобусных остановках в Лехтсе. Сооружение дизайнерских павильонов на автовокзале в Лехтсе и на автобусной остановке рядом со школой поможет создать места сбора молодежи и комфортные условия для пользователей общественного транспорта, а вместе с тем и повысит визуальную узнаваемость поселка.

Проект «ПАРА ОСТАНОВОК» может выступать в качестве павильона ожидания, пункта обмена информацией и доски объявлений, места сбора молодежи, места для отдыха в ходе прогулки, художественной галереи под

открытым небом, укрытия от дождя и т. д. При смешанном использовании «ОСТАНОВКИ» обеспечат бережное использование павильонов ожидания, находящихся там скамеек и прочего инвентаря. Этому способствует и тот факт, что мы привлекаем школьников и местную молодежь к разработке дизайна и, частично, к сооружению «ОСТАНОВОК». Также мы ищем спонсоров для строительства «ОСТАНОВОК».

Создание павильонов в будущем создаст возможность добавить к «ОСТАНОВКЕ» дополнительные услуги, такие как посыпочный автомат. В то же время «ОСТАНОВКИ» могут выступать в качестве пунктов по оказанию услуг каршеринга.

Тренажерный зал под открытым небом и лазалки в Моэ

Идея предложения состоит в том, чтобы построить в центре Моэ тренажерный зал под открытым небом и лазалки, которые располагались бы на площадке за певческой эстрадой в парке Моэ, у велосипедно-пешеходной дорожки. Расположенные между Тапа и Моэ велосипедно-пешеходные дорожки усердно используются как местными мэсцами, так и жителями волости из других мест. Реализация идеи создаст хорошие условия для занятий на свежем воздухе с использованием различных тренажеров.

Развитие и диверсификация зоны отдыха на озере Поркуни

Необходимо использовать красоты этого края. Жители волости Тапа и приезжие нуждаются в качественных возможностях для проведения досуга.

Поркуни – популярное место для проведения досуга (озеро Поркуни, общественный пляж с прокатом лодок и вышкой для прыжков, мыза Поркуни, мост Армувалу, старый известняковый карьер, энергетическая тропа, пешеходные тропы и т. д.). Цель предложения – сделать зону отдыха на озере Поркуни более привлекательной, в результате чего откроются более разнообразные возможности для отдыха, как любителей природы, так и людей, занимающихся оздоровительным спортом. Создание зоны отдыха побудит людей проводить больше времени на свежем воздухе, больше двигаться и заниматься оздоровительными видами спорта.

Проектируемая велосипедно-пешеходная дорожка Уудекюла–Поркуни может продолжаться за счет планируемого променада вдоль берега озера до площади Кюльмаллика. Инвестиция включает в себя возведение новых деревенских качелей на историческом месте нахождения качелей в Кайсаллика, скамейки и мусорные урны для трассы планируемого променада в зоне отдыха на озере Поркуни, на участке между винокурней мызы Поркуни и Кюльмаллика, экологичные велотренажеры для любителей оздоровительного спорта со скамейками и мусорными урнами. Место для проведения пикников в районе между Кайсаллика и Кюльмаллика.

Балансировочная дорожка в городе Тапа

Цель предложения – построить в парке перед Тапаской гимназией балансировочную дорожку, которая будет состоять из элементов разного уровня сложности. Дорожка стала бы продолжением детской игровой площадки перед Kultuurikoda. Создаваемая балансировочная дорожка

развивала бы у детей координацию и чувство равновесия. Имеющаяся игровая площадка рядом с Kultuurikoda своими аттракционами больше подходит для воспитанников детских садов и учеников начальных классов, а балансировочная дорожка предлагает физические нагрузки также для подростков и родителей. Кроме того, эту дорожку очень хорошо было бы использовать для внесения разнообразия в школьные уроки учащихся Тапаской гимназии и учеников Тапаской школы языкового погружения.

Детская игровая площадка парка в Моэ

Идея представленного предложения создать детскую площадку и место для игр детей от 1 до 12 лет в парке Адеревни Моэ. В парке имеется место для костра, сцена и навес для отдыха – тута прекрасно впишется площадка для детей, где все желающие дети могли бы находиться и играть среди красивой природы и на свежем воздухе.

Парк приключений в Тамсалу

Идея заключается в том, чтобы возвести уличного тренажерного зала и волейбольной площадки в Тамсалу построить парк приключений. Это место является подходящим, поскольку вокруг него находятся уличный тренажерный зал, спортивный комплекс, лыжные и походные тропы, дорожка для диск-тольфа и детский сад «Крылья». Регион очень спокойный и тихий, и он хорошо подходит под место для семейного времяпрепровождения в городе Тамсалу.

Парк приключений придаст еще большие ценности этому месту и привлечет в регион большие молодежи и семей с детьми. В парке приключений у детей будет хорошая возможность развивать равновесие и моторику, а также опробовать свои физические способности.

Парк будет способствовать еще более активному развитию туризма и обеспечит возможность времяпрепровождения местным семьям.

Идеи, по которым состоится голосование, опубликованы на сайте волости (www.tapa.ee) и на странице волости в Фейсбуке ([«Гара vald»](https://www.facebook.com/Tapa.vald/)), в интернет-среде www.volis.ee и в апрельском выпуске газеты Тапаские Вести.

Лица, не имеющие возможности пользоваться персональным компьютером, могут использовать для голосования Тапаскую волостную библиотеку и ее филиальные библиотеки в часы работы учреждения.

Голосование будет проводиться с 26 апреля по 6 мая (включительно) только в электронном формате на сайте волости Тапа в среде www.volis.ee (необходимо наличие ID-карты или Mobile ID). Каждый человек, принимающий участие в голосовании, может отдать свой голос за несколько различных идей (до трех), которые припались ему по душе.

В голосовании могут принимать участие лица старше 16 лет, место жительства которых на момент голосования, по данным Регистра народонаселения, находится в волости Тапа.

В результате голосования будет сформирован рейтинг идей в соответствии с полученным ими количеством голосов. Реализации будет(-ут) подлежать идея(-и), получившая(-ие) больше всего голосов, предполагаемая общая стоимость которой(-ых) не превышает 20 000 евро.

ИНФОРМАЦИЯ ВОЛОСТНОЙ УПРАВЫ И ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ

Март в волостном собрании

Максим Бученков
Председатель волостного собрания

Первое весеннее заседание этого года прошло в формате видеоконференции. Несмотря на некоторые технические неполадки, оно прошло успешно, и все запланированные решения были приняты.

Первым пунктом обсудили и в итоге утвердили первый дополнительный бюджет этого года. Об основных предполагаемых изменениях (строительство станции по сбору отходов в Тапа, ремонт бульвара Валгейыэ) в главном финансовом документе волости депутаты узнали еще на прошлом заседании, поэтому его утверждение не вызвало особых вопросов. Стоит отметить, что список инвестиций был дополнен следующими пунктами: строительство венрана в детском саду «Викеркаар», ремонт забора вокруг Ваянгуской школы, покупка погрузчика для предприятия Tapa Vallahooldus, а также ремонт в спорткомплексе Тамсалу.

Следующий вопрос касался устава волости. Главная причина внесения изменений — это предоставление возможности проводить работу волостного собрания в формате видеоконференций. Некоторые депутаты посчитали, что не нужно ничего менять, ведь в период нынешней ситуации это разрешено, а при нормализации ситуации необходимо вернуть-

ся к привычной практике очных собраний. Основная же масса депутатов все-таки посчитала необходимым эти изменения внести, и документ был принят.

Третий пункт повестки также обусловлен влиянием коронавируса — мы решили дать право управе в течение этого года самостоятельно освобождать родителей от платы за место в детском саду, тем самым дав возможность более гибко реагировать на ситуацию. В итоге мы надеемся, что немного смягчим нагрузку на кошелек родителей в это непростое время.

Следующим пунктом депутаты обсудили формулировку мнения о заявке на разработку щебня в карьере Локса. Так как, согласно действующему плану уезда, на планируемой территории должна находиться озеленительная полоса, так называемая «зеленая сеть», мы решили обратить на этот факт внимание Департамента окружающей среды. Депутаты в своем решении попросили прокомментировать этот момент, а также ответить на вопрос — предусмотрено ли сооружение шумозащитной насыпи?

Пятым пунктом мы дали разрешение выставить на продажу волостную собственность по адресу ул. Валве, 30, с начальной ценой 92 000 евро. Причин для продажи несколько — дом требует постоянных инвестиций в ремонт, в тоже время у волости достаточно помещений для того, чтобы перенести деятельность из этого дома в другие места. На данный момент состояние этого объекта позволяет

надеяться, что кто-то проявит к нему интерес и тем самым избавит нас от необходимости вкладывать в него средства. Находящийся рядом дом, где действует общество инвалидов, останется во владении волости.

Шестым пунктом было принято противоположное решение — выкупить 7 квартир по цене 200 евро за квартиру в доме по адресу Тамсалуское ш., 8, в поселке Ваянту. Причина заключается в том, что дом находится в плачевном состоянии и, по сути, уже заброшен. Для того чтобы его снести, необходимо согласие всех собственников. После того, как волость станет единоличным собственником, мы сможем рассчитывать на дотацию по программе сноса ветхих строений. В скором времени мы избавимся от очередного заброшенного строения.

Последним пунктом было принято решение о реорганизации Ваянгуской основной школы. Согласно документу, она будет объединена и передана под управление Тамсалуской гимназии. Так как в составе школы был также детский сад, он будет переведен под начало детского сада «Крылья» в Тамсалу. Данное решение обсуждалось достаточно долго и основательно. На эту тему были организованы встречи с представителями местных жителей и персонала школы. В итоге все пришли к пониманию, что данное решение необходимо, и его согласовали попечительский совет и Министерство образования.

Решения заседаний волостной управы в период с 17.03.2021 по 07.04.2021 г.

Было принято решение представить в волостное собрание следующие проекты:

- Поправка к постановлению № 43 Тапасского волостного собрания от 26.11.2018 «Установление платы за участие, оплачиваемой родителями в дошкольных детских учреждениях волости Тапа»;
- Проект постановления волостного собрания «Устав Тамсалуской гимназии»;
- Проект решения волостного собрания «Дача согласия волостной управе на организацию государственной закупки и на заключение договора (управление Тапаской станцией по сбору отходов)»;
- Проект решения волостного собрания «Дача согласия волостной управе на организацию государственной закупки и на заключение договоров (линии по перевозке учеников)»;
- Проект решения волостного собрания «Принятие общей планировки волости Тапа и утверждение отчета о стратегической экологической оценке»;

Были утверждены результаты следующих тендера:

- «Реконструкция улицы Споради»;
- «Покупка трактора с тягово-приводным агрегатом и навесного оборудования»;
- Прочее:**
- Решено установить тарифы за спортивный инвентарь.
- Утверждены результаты аукционов по следующим объектам недвижимости:

 - Эха, деревня Каркузе, волость Тапа;
 - ул. Аутобаази, 10, город Тапа, волость Тапа;
 - Тёэкоя, деревня Тыыракырве, волость Тапа.

- Принята детальная планировка земельных единиц, расположенных в городе Тапа по адресу Пайдеское ш., 14, и ул. Споради, 8, а также прилегающей территории.
- Решено выдать Раквереской спортивной школе лицензию на проведение проектного лагеря в Поркуни.

Было решено начать тендера по следующим закупкам, и были утверждены их базовые документы:

- «Реконструкция дороги Яппи–Ару–Оякюла»;

Выполнение плана закупок волости на 2021 год

Андрус Фрейнталъ¹
Заместитель волостного старейшины

В предыдущем номере волостной газеты мы начали давать обзор организации закупок. Административный отдел волостной управы продолжает организовывать закупки, и за последний месяц добавились успешные результаты, которые были утверждены.

План закупок волости можно найти по адресу: https://www.tapa.ee/et/hankeplaan/Hankeplaan_2021.pdf

Проектирование реконструкции бульвара Валгейыэ в Тапа и связанные с ней строительные работы. Планируется реконструировать бульвар Валгейыэ между перекрестком ул. Йуна/Лейна/Валгейыэ и мостом через реку Валгейыги, принадлежащим государству. В ближайшее время начнется проектирование, за которым последуют строительные работы. Улица будет полностью перестроена, а также будут построены новое дорожное основание, покрытие, уличное освещение и необходимые парковочные места. Самую экономически выгодную оферту представила компания Warren Teed OÜ: стоимость работ составляет 468 000 евро, с НСО, срок выполнения — конец ноября 2021 года.

Строительство Тапаской станции по сбору отходов. В городе Тапа до сих пор нет современной станции по сбору отходов. Однако потребность в ней велика. Пункт сбора отходов, действующий в настоящее время по адресу ул. Аутобаази, 11, является временным и находится на частной территории. В бюджете на этот год волостное собрание выделило необ-

ходимые средства, и строительные работы могут начаться в ближайшее время, поскольку тендер по их закупке уже проведен. В ходе работ будут построены окружная забором асфальтированная площадка, водопроводная и канализационная системы, электроснабжение и освещение, а также здание сторожки. В качестве отдельной работы будут установлены автомобильные весы и контейнеры. Станция по сбору отходов будет построена на принадлежащем волости объекте недвижимости по адресу ул. Лооде, 32. Самую экономически выгодную оферту представили совместные оференты, компании TREF Nord AS и Atemo OÜ: стоимость работ составляет 452 900 евро, с НСО, срок выполнения — конец сентября 2021 года.

Приведение в порядок детской игровой площадки в деревне Ассамалла. Детская площадка, когда-то построенная в Ассамалла, свой век уже отслужила, ее аттракционы изношены. В этом году игровая площадка в Ассамалла будет приведена в порядок, и будут установлены новые аттракционы. Самую экономически выгодную оферту представила компания MoTeh OÜ: стоимость работ составляет 9450 евро, с НСО, срок выполнения — конец августа 2021 года.

Также был организован ряд мелких закупок: Ремонт гравийных дорог в волости Тапа и меры по борьбе с пылью на них, а также латание дыр в асфальте на дорогах с асфальтовым покрытием.

В соответствии с организацией закупок и выяснением результатов мы регулярно предоставляем жителям волости информацию о ходе строительства наших крупных объектов.

Составление карты локальных систем для обработки сточных вод

Майлис Сепп
Специалист по окружающей среде

(т. е. питьевой воды), ни ухудшения состояния поверхностных водоемов. Чтобы получить представление о системах локальной обработки, имеющихся на территории волости Тапа, Тапаская волостная управа собирает данные об этих системах. В результате составления карты этих систем оцениваются состояние и функционирование сооружений по локальной обработке сточных вод, а также потребности в инвестициях для реновации имеющихся систем.

Просим всех собственников недвижимости не позднее конца июня отправить в волостную управу (по э-почте mailis.sepp@tapa.ee) данные о системе локальной обработки, находящейся на объекте. Для отправки данных рекомендуется использовать анкету на сайте волости — <https://www.tapa.ee/et/reovee-kohitkaitlus>. Из собранной информации будет создана база данных по системам очистки сточных вод, что важно и необходимо для консультаций и инструктажа их владельцев. Параллельно со сбором данных волостная управа также начнет проверять системы локальной обработки.

В каждом домашнем хозяйстве образуется вода после стирки, мытья, пользования кухней и туалетом, которую необходимо должным образом обработать, прежде чем она попадет в природную среду. Сброс неочищенных сточных вод в водоем или их впитывание в землю напрямую влияет на нашу среду обитания. При обработке сточных вод должно происходить ни загрязнения окружающих грунтовых вод

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Кинофестиваль Kino maale

Индрек Юрченко
Главный организатор
кинофестиваля
Kino maale

В этом году кинофестиваль Kino maale будет посвящен норвежскому киноискусству, а также предложит курсы кинематографии для учителей. Кинофестиваль Kino maale, организованный волостью Тапа, в этом году будет посвящен норвежскому киноискусству. Посол Норвегии Эльзе Берит Эйкеланд очень довольна сотрудничеством с фестивалем Kino maale, с которым мы сможем предложить много хороших норвежских фильмов для просмотра.

Также кинофестиваль Kino maale впервые будет целенаправленно показывать полнометражные художественные фильмы, но программы в основном включают короткометражные, документальные и анимационные фильмы. Также будут показаны фильмы из Германии, Эстонии и других стран.

Одним из важных объектов внимания кинофестиваля является молодежь и предназначенные для нее короткометражные фильмы. Мы впервые привлечем к обучению учителей, которые помогли бы поддерживать интерес молодежи к фильмам в школах. В этом году центральная тема – охрана природы.

Мастерские (воркшопы) будут проходить с 4 по 5 октября 2021 в Тапаской гимназии. В этом году мастерские будут открыты для 48 юношей и девушек (от 6 до 19 лет со всей Эстонии), которые смогут научиться создавать короткометражный фильм. Обучение учителей состоится 6 октября в том же месте. Регистрация в киномастерские открыта до 1 октября 2021 по следующей ссылке: <https://forms.gle/AAygjSe65DjjLpFt8>, информация: тел. 53037660, э-почта info@nukufilmilastestudio.ee.

Тренинги организованы НКО «Детская студия кукольных фильмов» при поддержке Эстонского института кино. Организаторами фестиваля являются Тапаская волостная управа, НКО «Общество развития города Тапа» и главный организатор Индрек Юрченко.

Помимо тренингов, Kino maale также организует конкурсы короткометражных фильмов для детей, молодежи и призывников. Результаты всех конкурсов будут объявлены на гала-церемонии кинофестиваля 23.10.2021, в тапаском доме культуры Kultuurikoda.

В этом году кинофестиваль Kino maale будет проводиться в пятый раз. Он будет проходить по всей Эстонии и продлится с 4 по 24 октября 2021. Более подробная информация будет опубликована с августа 2021: www.kinomaale.ee и <https://www.facebook.com/kinomaale/>.

ДРОВА

Продаются недорого
3-метровые дрова
с доставкой.
Тел. 5074553.

Продаются недорого сухие обрубки на дрова в сетчатых мешках по 45 л.
Тел. 5045632

Компания Pikter Grupp OÜ
продает 3-метровые и колотые дрова. Сухие и сырые, разных видов, длиной 25-60 см.
Также предлагаются древесные и торфяные брикеты, пеллеты и каменный уголь.
Кроме того, мы предлагаем песок, щебень, гравий и просеянный грунт.
Не стесняйтесь спрашивать!
Тел. 5013862, э-почта: pikter@mail.ee
Предлагаемые услуги: транспорт, аренда мультиконтейнеров и земляные работы.

КОМПАНИЯ ТАРА ЕНИТУС ОÜ

выполняет следующие работы:

- Надзор собственника;
- Реновация зданий;
- Строительство крыш;
- Теплоизоляция наружных стен;
- Фундаментные работы;
- Строительство душевых, бань и сараев;
- Строительство оград;
- Строительство каменных и деревянных террас;
- Внутренние отделочные работы (отделка внутренних помещений, строительство).

Телефон: 53437995

электронная почта: info@tapaehitus.eu

Viru Matusebüroo
Бюро похоронных услуг
Тапа, бульвар 1 Мая 18 + тел. 5334 0134
э-пошта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + Транспортировка умерших 24 ч
- + Организация похорон
- + Гробы, урны, надгробные плиты
- + Похоронные принадлежности
- + Все, связанное с похоронами
- + Памятники

Похоронные услуги от
АЙВАРА МЮЮРА

+372 5647 7432
ул. Лейна 8, г. Тапа
aivar.myyr.001@mail.ee
www.matmine.eu

Обслуживание на
эстонском и
русском языке.

Услуги

- Транспорт усопших 24 часа
- Организация похорон
- Услуги крематория
- Кладбищенские работы
- Все необходимое для проведения прощания и захоронения
- обслуживание кладбища

MÖHRING GROUP

ОУ Balti Spoon — это производственное предприятие с современными технологиями и достойными рабочими помещениями. Мы ценим долгосрочные и надежные трудовые отношения. Мы находимся в д. Купу в волости Куусалу.

Предлагаем работу ОПЕРАТОРУ ПИЛОРАМЫ

в задачи которого входит измерение, поперечная распиловка и очистка бревен с помощью соответствующего оборудования.

Предлагаем заработную плату от 6,5 до 8,5 €/час в зависимости от навыков и опыта, бесплатный транспорт из Тапа, рабочую одежду и ежедневный обед.

От кандидатов ожидаем пунктуальности, готовности к сотрудничеству, сметливости и крепкого здоровья. Пригодится предыдущий опыт работы на пилораме, необходимо знание эстонского языка. Работа в две смены, с обучением на месте.

Просим прислать свое резюме по адресу personal@baltispoon.ee.

За дополнительной информацией обращайтесь по телефону 6712476. www.baltispoon.ee

MÖHRING GROUP

ОУ Balti Spoon — это производственное предприятие с современными технологиями и достойными рабочими помещениями. Мы ценим долгосрочные и надежные трудовые отношения. Мы находимся в д. Купу в волости Куусалу.

Предлагаем работу ВОДИТЕЛЮ ПОГРУЗЧИКА

в задачи которого входит обслуживание производственных линий, транспортировка, укладка и погрузка продукции.

Предлагаем заработную плату от 6 до 7,5 €/час + бонус в зависимости от навыков и опыта работы, бесплатный транспорт из Тапа и ежедневный обед.

От кандидатов ожидаем добросовестности, пунктуальности, готовности к сотрудничеству, сметливости и крепкого здоровья. Пригодится наличие прав водителя погрузчика, необходимо знание русского языка на уровне общения. Работа посменная.

Просим прислать свое резюме по адресу personal@baltispoon.ee.

За дополнительной информацией обращайтесь по телефону 6712476. www.baltispoon.ee

нужно отопление?

ДРОВА
из SIMUNA 5157741°

ЗДРАВСТВУЙ, МАЛЫШ!

Альфред Каазик
Маркус Арутюнян
Зара Брианна Вейя
Берле Тийтс
Йоханна Сытник

МОИ ГОДА - МОЕ БОГАТСТВО!

Дни рождения в мае:

Айно-Армильда Лаури (Тапа)	96
Эллен Вильюс (Тапа)	93
Ханс Поотсманн (Тапа)	92
Анна Казесалу (Тамсалу)	92
Айме Моон (Тапа)	91
Лайне Кылло (Лехтсе)	90
Хельви Кивинурм (Тапа)	90
Айно Сакслад (Тамсалу)	90
Диана Плоом (Поркуни)	90
Хельги Сарапик (Тамсалу)	85
Альви Пюсси (Тамсалу)	85
Лидия Лакур (Сяэзе)	85
Майе Раукас (Тапа)	85
Вячеслав Левун (Тамсалу)	85
Нина Осипова (Тапа)	80
Гульсира Самигуллина (Тапа)	80
Майе Димсе (Тапа)	80
Лейли Тимм (Тапа)	80
Палааге Бабошко (Тапа)	80
Рейн Круузе (Тамсалу)	75
Нина Мужикова (Тамсалу)	75
Нина Купянская (Тапа)	75
Пеэтер Мятлик (Тапа)	75
Юри Аллезе (Локса)	75
Михкель Реммелъгас (Сакси)	75
Пеэтер Страус (Тапа)	75
Лембит Рыук (Удекюла)	75
Эльмар Аава (Рясна)	75
Малле Рейсс (Тапа)	70
Лембит Петерсон (Тамсалу)	70
Скайдрийт Томсон-Карт (Тапа)	70
Анна Кунда (Тамсалу)	70
Райво Нийсалу (Ваянгу)	70
Татьяна Кристетская (Тапа)	70
Элле Тали (Тапа)	70
Вайке Яковлева (Тапа)	70
Тайми Лауринг (Тапа)	70
Ильмар Комп (Ваянгу)	70
Анне Сикка (Лехтсе)	70
Вера Бачинская (Тамсалу)	70
Эрика Прууль (Тапа)	70
Сирье Кальюмяэ (Тапа)	70
Николай Шмыков (Тапа)	70
Анна Речутина (Тапа)	70
Сулев Казин (Локса)	70
Аате Кулламаа (Поркуни)	70
Алексей Шумлянский (Тапа)	70

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ!

Эндель Йоханнес Леэс 4.12.1928-10.02.2021
Хейно Пылдма 4.12.1932-17.02.2021
Пааво Вийрмаа 28.11.1937-3.03.2021
Айн Уус 30.10.1938-3.03.2021
Арво Нурмсалу 14.09.1939-25.02.2021
Юрий Котов 4.02.1940-11.02.2021
Николай Александров 21.10.1955-22.02.2021
Эуген Льюке 31.05.1956-21.02.2021
Борис Пустохин 25.11.1960-15.02.2021
Виктор Энн 23.02.1967-22.02.2021
Ингрид Эрбсен 4.10.1930-24.02.2021
Лидия Ефимова 1.09.1932-9.02.2021
Лайне Китт 11.09.1933-20.02.2021
Майе-Рутт Острянская 16.05.1936-3.03.2021
Альви Кейр 9.02.1937-12.02.2021
Альвина Малушкина 18.04.1941-8.03.2021
Ангелина Никонова 16.02.1942-22.02.2021
Меэли Йыйспуу 18.10.1943-24.02.2021
Сильви Ваарик 10.05.1956-19.02.2021
Эне Раздовалова 13.02.1958-28.02.2021